Ազգ
Azg armenian daily
15 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1997, ՇԱԲԱԹ # 29 (1283)

Ալիեւը ողջունու՞մ է ՆԱՏՕ-ի ընդլայնումը

ԲԱՔՈՒ, 14 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՓԱՍՏ: Բաքվից ստացվող հաղորդագրությունների համաձայն, Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւը ՆԱՏՕ-ի գլխավոր քարտուղար Խավիեր Սոլանայի այցի առնչությամբ ունեցած իր ելույթում անուղղակիորեն ողջունել է Հյուսիսատլանտյան դաշինքի ընդլայնումը դեպի Արեւելք, միաժամանակ նշելով, թե Կովկասը եվրոպայի անբաժանելի մասն է, ու ՆԱՏՕ-ն պետք է անհամեմատ ավելի մեծ ուշադրություն դարձնի այս տարածաշրջանի վրա: Ալիեւը հատուկ ընդգծել է այն իրողությունը, որ Ադրբեջանն առանձնանում է Անդրկովկասի մյուս հանրապետություններից նրանով, որ իր տարածքում օտարերկրյա ռազմակայաններ չկան, եւ խնդրել է ՆԱՏՕ-ի աջակցությունը Ղարաբաղի հակամարտության կարգավորման գործում: Խավիեր Սոլանան խուսափել է խոստումներ տալուց եւ կրկնել է Երեւանում ասածը. այդ հարցը գտնվում է ԵԱՀԿ լիազորությունների սահմանում: Նա բավարարվել է միայն հայտարարելով, որ ինքը խիստ տպավորված է Ադրբեջանում իրականացվող քաղաքական ու տնտեսական բարեփոխումների ընթացքով:

100 ՕՐ

Ալեքսանդր Արզումանյան. «Հայ-թուրքական հարաբերություններ չկան, իսկ Իրանի հետ լուրջ խնդիրներ չեն առաջանա»

ԱԳՆ-ում աշխատելու համար՝ 24-ժամյա աշխատանքի պատրաստակամություն

ՀԱԿՈԲ ԱՍԱՏՐՅԱՆ

«Հայաստանի արտաքին քաղաքական կուրսի որեւէ փոփոխություն չկա», այս հայտարարությամբ հանդես եկավ ՀՀ արտգործնախարար Ալեքսանդր Արզումանյանը, երեկ իր պաշտոնավարության 100 օրվան նվիրված մամուլի ասուլիսում, ավելացնելով, որ արտաքին քաղաքականությունը վարում է երկրի նախագահը: Արտգործնախարարն անդրադարձավ անցած մի քանի ամիսների ընթացքում Երեւանում եւ արտասահմանում ունեցած իր հանդիպումներին եւ հայտնեց, թե նախատեսվում է փետրվարի 26-27-ը այցելել ԱՄՆ, ուր կհանդիպի պետքարտուղար Օլբրայթի հետ եւ կքննարկի վերջին օրերին Ղարաբաղի խնդրին եւ նավթային պայմանագրին նվիրված նրա հայտարարությունները, որից հետո միայն կարող է տալ որեւէ գնահատական: Ինչ վերաբերում է նախարարության աշխատանքին, ապա Արզումանյանի կարծիքով, Հայաստանի ԱԳՆ-ը աշխատանքի մեծ փորձ չի ունեցել: Նախարարը տեղեկացրեց, թե ինքն արդեն որոշակի փոփոխություններ կատարում է: Հատկապես կարեւորում է մամուլի հետ հարաբերությունները եւ այդ ուղղությամբ մեծ աշխատանք է տանելու մամուլի եւ հասարակայնության հետ կապերի վարչությունը մամուլի նոր քարտուղար Արսեն Գասպարյանի գլխավորությամբ: Մեր այն հարցին, թե ինչպիսի կադրային փոփոխություններ է իրականացնելու արտգործնախարարը, եւ արդյոք հետ են կանչվելու հին կադրերը, որոնք հեռացվել են համակարգից, նա պատասխանեց, թե կտրուկ փոփոխություններ չեն լինի: Միայն կառուցվածքային փոփոխություններին զուգահեռ կլինեն եւ նորերը, եւ հին կադրերի ընդգրկում: Դեռեւս կա երկու փոխնախարարի թափուր պաշտոն: Հիմնական մոտեցումը պետք է լինի պրոֆեսիոնալիզմը, լեզուների իմացությունը եւ 24 ժամ աշխատելու պատրաստակամությունը: Հայաստանի արտաքին քաղաքականության ամենաուժեղ կողմը նախարարը համարեց Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության դե ֆակտո գոյությունը եւ նրա ժողովրդի անվտանգության ապահովումը: Նրա ասելով, դեռեւս միջազգային որեւէ համաժողովում չի հաջողվել Հայաստանին պարտադրել որեւէ որոշում, որն անընդունելի լինի Լեռնային Ղարաբաղի եւ նրա ժողովրդի համար:

Տես ♦ էջ 2

ՔԱՐՈԶՉԱԿԱՆ

Ադրբեջանցիները դիմում են իրանահայությանը

Հայաստանն իրոք զիջում է քարոզչական պատերազմում

Երեկ տեղի ունեցած մամուլի ասուլիսում արտգործնախարար Ալեքսանդր Արզումանյանը համաձայնեց լրագրողների արծարծած այն խնդրին, որ Հայաստանը զիջում է Ադրբեջանին արտերկրում տարվող քարոզչական արշավում: Նախարարը այդ ոլորտը նույնիսկ բնութագրեց «սոսկալի» բառով: Այդ թեմային էր նվիրված նաեւ «Ազգի» նախորդ օրվա հրապարակումը: Եվ ահա դրա մի նոր վկայություն: Իրանում լույս տեսնող «Թեհրան թայմս» անգլիատառ թերթի հունվարի 22-ի համարում տպագրվել է Իրանում Ադրբեջանի Հանրապետության դեսպանության կոչը՝ ուղղված իրանահայությանը:

Դեռ չենք անդրադառնում այն կեղծ տեղեկատվությանը, որ պարունակում է այդ կոչը, բայց չենք կարող առնվազն զարմանք չհայտնել, որ կոչում մեղադրվում են սփյուռքահայությունը եւ Հայ եկեղեցին՝ Հայաստանի այսպես կոչված «ագրեսիվ գործողությունները» պաշտպանելու համար: Կոչում փորձ է արվում համոզել իրանահայությանը, որ հակամարտությունը խաղաղ ճանապարհով լուծելու համար Հայաստանը պետք է ետ վերադարձնի գրաված տարածքները, պայմաններ ստեղծի փախստականների վերադարձի համար եւ համաձայնի Լեռնային Ղարաբաղի բարձր ինքնավարություն ունեցող կարգավիճակին, որի արդյունքում կպահովվի ղարաբաղցիների անվտանգությունը:

Մի խոսքով, Ադրբեջանի դեսպանությունը իրանահայերին սրափության կոչ է հղում: Հետաքրքիր է միայն իմանալ, Իրանում Հայաստանի Հանրապետության դեսպանությունը չի՞ պատրաստվում դիմել այդ երկրում ապրող ազերիներին, գոնե իրավիճակի իրական պատկերը ներկայացնելու մտահոգությամբ:

Ա. Հ.

Էներգետիկայի նախարարը՝ ոչ, բայց պատվիրակությունը մեկնել է Թեհրան

ԵՐԵՎԱՆ, 14 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ըստ փետրվարի 14-ի «Ազգ» օրաթերթի լրատվության, Հայաստանում Իրանի Իսլամական Հանրապետության դեսպանատնից տեղեկացրել են, որ Հայաստան-Իրան «հոսանքագծի միացումը հարցականի տակ է դրվում», քանի որ «հայկական կողմը իր պարտավորությունները չի կատարել», եւ նախարարի գլխավորությամբ Իրան մեկնելիք պատվիրակությունն, առանց նախնական որեւէ բացատրության, չի մեկնել Թեհրան:

Այդ կապակցությամբ էներգետիկայի նախարարության աշխատակազմի ղեկավար Արմեն Հարությունյանը հայտնեց, որ նախարարության պատվիրակությունը, ինչպես եւ նախատեսված էր, փետրվարի 13-ին մեկնել է Թեհրան, սակայն այն ղեկավարել է էներգետիկայի փոխնախարար Կարեն Գալստյանը: Այդ պատվիրակությունը վարելու է բոլոր նախատեսված բանակցությունները եւ հանդիպումները: Իսկ այն հարցին, թե ինչու՞ պատվիրակությունը չի ղեկավարել նախարար Գագիկ Մարտիրոսյանը, Ա. Հարությունյանն ասաց, որ նախարարի չգնալու պատճառը եղել է նրա առողջական վիճակը:

Նախարարները կմնան տեղում

Ըստ որոշ տեղեկությունների, հանրապետության նախագահը կառավարության անդամներին հրահանգել է որոշ ժամանակ չբացակայել երկրից՝ հետաձգելով նախօրոք ծրագրված գործուղումները: Նույն աղբյուրի համաձայն, այդպիսի որոշում էր առնված նաեւ նախագահական ընտրություններից ընթացքում:

Դժվար է ասել՝ այս քայլը վարչապետի տեւական բացակայությամբ է պայմանավորված, թե այլ դրդապատճառներ ունի: Ամեն դեպքում՝ էներգետիկայի նախարարի Իրան չմեկնելը հաստատում է լուրը:

«ԵՐԵՎԱՆ»

Նախագահը մշտական կապի մեջ է վարչապետի հետ

Ինչպես հայտնի է, ՀՀ վարչապետ Արմեն Սարգսյանը Լոնդոնում տարել է վահանագեղձի վիրահատություն, որը, ըստ արտգործնախարար Ալեքսանդր Արզումանյանի, գնահատվում է «ոչ բարդ», եւ երկու-երեք շաբաթ պետք է մնա բժիշկների հսկողության տակ: Պատասխանելով լրագրողների հարցերին, արտգործնախարարը նշեց, թե ինքն ամեն օր հեռախոսով խոսում է վարչապետի հետ: Արմեն Սարգսյանը այժմ գտնվում է տանը, բժիշկների հսկողության տակ: «Որեւէ լուրջ բան չկա», ասաց նախարարը եւ տեղեկացրեց, որ ՀՀ նախագահը նույնպես ամեն օր մի քանի անգամ հեռախոսազրույց է ունենում վարչապետ Արմեն Սարգսյանի հետ:

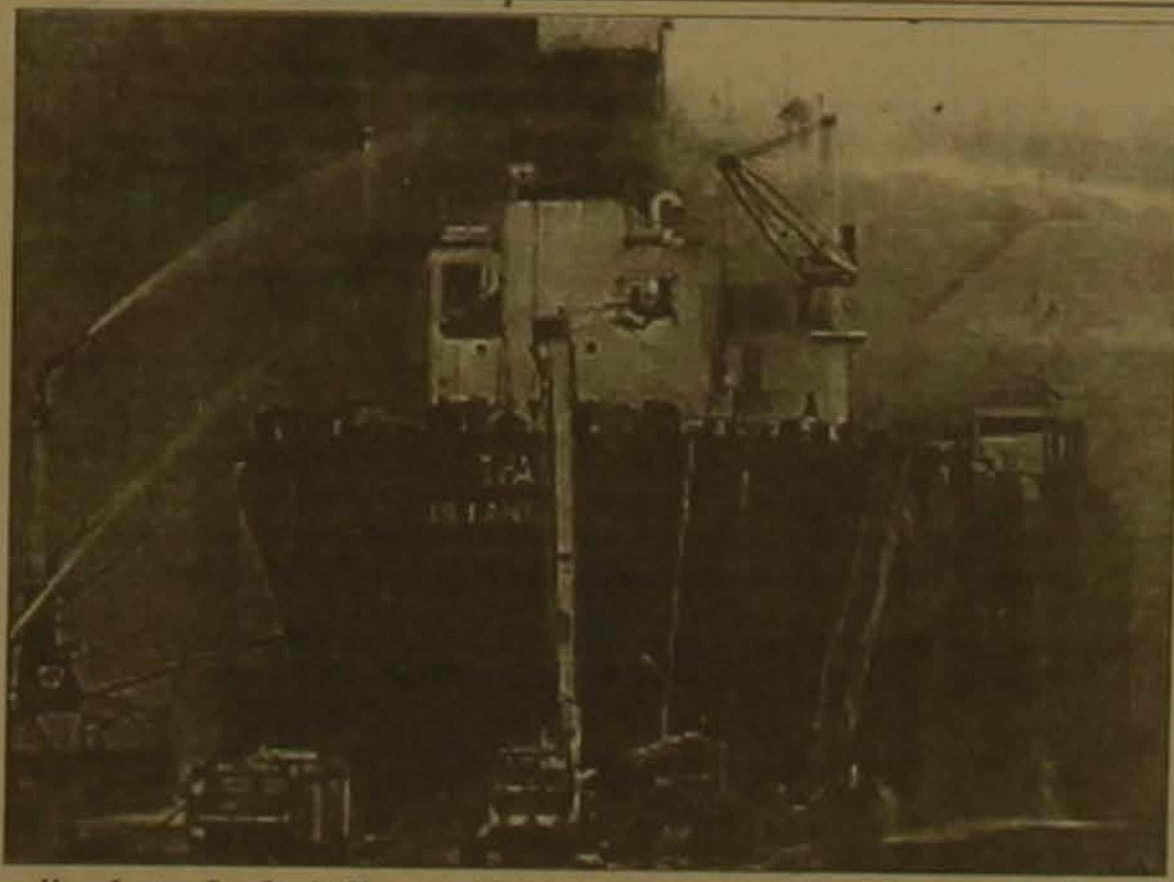

Ստամբուլ, Բոսֆորի նեղուց: 14 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՌՈՅԹԵՐ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հրշեջ մեքենաները փորձում են զովացնել թուրքական ամենամեծ նավթատար նավը, որի վրա հրդեհ էր ծագել Ստամբուլի Տուզլա քաղաքի մոտ: Հրդեհը ծագել էր նախորդ օրը հզոր պայթյունից հետո: Բարեբախտաբար, նավթատարն այս անգամ ոչ թուրքական չէ, այլապես Թուրքիան ամբողջ աշխարհով մեկ կրկին թիվ 1 հարցի կվերածեր նեղուցների անվտանգության խնդիրը:

Պետդուման տեղեկանք պահանջեց՝ Բորիս Ելցինի առողջության վերաբերյալ

14 ՓԵՏՐՎԱՐ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ», DW: Այսօր Ռուսաստանի Պետդուման չհաստատեց հիվանդության պատճառով նախագահ Ելցինին պաշտոնազրկելու որոշման նախագիծը, որն անցյալ ամիս ընդունվել էր որպես հիմք: Որոշման նախագիծը հաստատելու օգտին քվեարկեցին 208, դեմ՝ 83 պատգամավոր, մինչդեռ հաստատելու համար անհրաժեշտ էր 226 ձայն: Նույն նիստերում Պետդուման 271 կողմ, 32 դեմ ձայների հարաբերակցությամբ ընդունեց որոշում, համաձայն որի առողջապահության նախարարությունը մինչեւ մարտի 1-ը պետք է խորհրդարանին ներկայացնի տեղեկանք Ելցինի առողջության մասին: Պետդումայի այսօրվա նիստից հետո գումարված «Ազգային հայրենասիրական ճակատի» ժողովում, նրա ղեկավար, Ռուսաստանի կոմկուսի առաջնորդ Գենադի Զյուգանովը կրկին դիմեց նախագահ Ելցինին՝ երկրի շահերից ելնելով կամավոր հրաժարական ներկայացնելու կոչով: Գենադի Զյուգանովը համարում է, որ նախագահ Ելցինը պետք է հանձնի իր լիազորությունները վարչապետ Չեռնոմիրդինին, որն էլ իր հերթին, ըստ գործող սահմանադրության, 3 ամիս անց պետք է նոր նախագահական ընտրություններ նշանակի: Ընդ որում, ինչպես ընդգծեց Զյուգանովը, հասարակությունը պետք է երաշխավորի Ելցինին նրա անձեռնմխելիությունը եւ գմահ արժանավայել գոյության պայմանները: Բացի այդ, Զյուգանովը գտնում է, որ սահմանադրական փոփոխություններով անհրաժեշտ է վերաբաշխել նախագահական լիազորությունները հօգուտ կառավարության եւ Դաշնային ժողովի:

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

Ադրբեջանը, ցավոք, Դանիա չէ

«Ազգային ինքնորոշման եւ պետությունների տարածքային ամբողջականության սկզբունքների միջեւ հակասություն չկա»: Այդ մասին լրագրողներին ասաց օրերս Ստեփանակերտ ժամանած ԵԱՀԿ գործող նախագահի անձնական ներկայացուցիչ, դանիացի դիվանագետ Սյուզեն Քրիստիանսենը: Նրա խոսքերով, թեպետ Գրենլանդիան կամ, օրինակ, Ֆարերյան կղզիները Դանիայի թագավորության կազմում են, ժամանակին օգտվել են ինքնորոշման իրենց իրավունքից: Գրենլանդիայում, մասնավորապես, անցկացվել էր հանրաքվե: Երկրամասը եվրամիության անդամ չէ, թեեւ «Դանիայի համար եվրամիությունը չափազանց կարեւոր մասին է»: Մենք այն կարծիքին ենք, նշեց տիկին Քրիստիանսենը, որ հնարավոր է գտնել կառուցողական տարբեր բանաձեւեր, որտեղ կմիավորվեն այդ երկու սկզբունքները:

ԼՂՀ քաղաքական դիտորդների կարծիքով, հիշյալ 2 սկզբունքների միջեւ հակասության բացակայության մասին դիվանագետի պնդումը ճիշտ է այն առումով, որ տարածքային ամբողջականության սկզբունքն, ըստ միջազգային իրավունքի, գործում է միայն միջպետական հարաբերություններում: Այնինչ, ազգային ինքնորոշման սկզբունքն առնչվում է պետությունների ներքին կյանքին: Չի կարող հակասություն լինել իրավական տարբեր հարթություններում գործող սկզբունքների միջեւ, ուստիեւ հնարավոր չէ դրանց միահյուսումը: Բացի այդ, Ադրբեջանը, ըստ ԼՂՀ դիտորդների, Դանիայի նման քաղաքակիրթ երկիր չէ: Քանի պաշտոնապես չի համաձայնում ԼՂՀ-ում անցկացված հանրաքվեի արդյունքների հետ, ինչպես դա արեց Դանիայի թագավորությունը Գրենլանդիայի նկատմամբ:

ՎԱՀՐԱՄ ԱՂԱՋԱՆՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Ընթացիկ

100 ՕՐ

Ալեքսանդր Արզումանյան. «Հայ-թուրքական հարաբերություններ չկան, իսկ Իրանի հետ լուրջ խնդիրներ չեն առաջանա»

Սկիզբը էջ 1

Իսկ հայ դիվանագիտության թերություններին նախարարը ցանկություն հայտնեց պատասխանել մի քանի տարի հետո: Մեր պնդումից հետո, նա պատրաստակամություն հայտնեց խոսել ՄԱԿ-ի շրջանակներում թույլ տրված թերությունների մասին: Հայտնի է, որ նախարար Արզումանյանը ՄԱԿ-ում ներկայացրել է Հայաստանը: «Եթե անկեղծ լինենք, անթերի ենք գործել», ժպտալով ասաց նա, բայց, այնուամենայնիվ, որպես թերություն նշեց, որ պետք էր ավելի ակտիվ մասնակցություն ունենալ միջազգային կառույցներում, ամրապնդել դիվանագիտական կառույցները: Բայց այդ ակտիվության բացակայությունը նա պատճառաբանեց կադրերի, ֆինանսների բացակայությամբ եւ հանրապետության ծանր տնտեսական վիճակով: «Որեւէ էական թերացում, որի հետեւանքով մեր հանրապետության թե արտաքին վարկը, թե մեզ հուզող որեւէ կենսական հարցի շուրջ չենք կարողացել ճիշտ լուծում գտնել, չեմ կարող հիշատակել», ասաց նախարարը: Այնուհետեւ նա համաձայնեց, որ ՄԱԿ-ում, Կանադայում եւ Մեծ Բրիտանիայում դեսպաններ նշանակելու խնդիրն իրոք կարեւոր է, եւ այն քննարկման ընթացքում է, բայց առայժմ չցանկացավ նշել այն թեկնածուների անունները, որոնք ներկայացնելու է ԱԳՆ-ը: Մեր այն հարցին, թե արդյո՞ք այդ բացը չի անդրադառնում արտաքին քաղաքականության վրա, նախարարը պատասխանեց, թե այժմ խաղաղ ժամանակաշրջան է ՄԱԿ-ում: Բացի այդ, այնտեղ աշխատող դիվանագետները լավ փորձ ունեն եւ աշխատանքը չի տուժել: Նույնը վերաբերում է Կանադային, որի հետ Հայաստանն այնքան էլ գործուն հարաբերություններ չունի: Նա հատկապես կարեւորեց Արմեն Սարգսյանին փոխարինող գտնելու խնդիրը, քանի որ վերջինս ոչ միայն Մեծ Բրիտանիայում էր ՀՀ դեսպան, այլեւ լինելով Եվրոպայում ավագ դեսպան, Հայաստանը ներկայացնում էր մի քանի երկրներում:

Ավելորդություն չհամարելով նոր դեսպանությունների բացումը, նա նշեց, որ առաջիկայում Հայաստանի դիվանագիտական ներկայացուցչությունների թիվը կավելանա, իսկ գործող դեսպանատները պետք է ուժեղացվեն: Անդրադառնալով քաղաքական հարցերին, նախարարը հայտարարեց, թե հայ-վրացական հարաբերությունները փայլուն են եւ ինքը որեւէ խնդիր չի տեսնում այդ հարցում: Երկու երկրների ղեկավարներն անընդհատ կատարում են փոխայցեր, որոնք արդեն դարձել են բարի ավանդույթ: Խոսելով հայ-թուրքական հարաբերությունների մասին, նախարարը նշեց, թե նման հարաբերություններ չկան, քանի որ Հայաստանը Թուրքիայի հետ չունի դիվանագիտական հարաբերություններ: Նա մի անգամ եւս փաստեց Հայաստանի դիրքորոշումը, թե այդ հարաբերությունների զարգացման համար որեւէ քաղաքական նախապայման չպետք է լինի որեւէ կողմից: Ըստ նախարարի, լուրջ խնդիրներ կան, բայց համագործակցությունը պետք է սկսել տնտեսական եւ առեւտրական ոլորտում: Դրանում շահագրգռված է ոչ միայն Հայաստանը, այլեւ Թուրքիան: Ստամբուլում գտնվելու օրերին արտգործնախարարն այդ հարցերը քննարկել է Թանսու Չիլլերի հետ: Այդ ժամանակ էլ առաջարկվել է Հայաստան ուղարկել Թուրքիայի արտգործնախարարության մի պատվիրակություն, որը փորձագետների մակարդակով կքննարկի երկկողմ տնտեսական զարգացման հնարավորությունները: Նախարարը կարծիք հայտնեց, որ շուտով պատվիրակությունը կժամանի Երեւան: Այնուհետեւ ի պատասխան մեր մյուս հարցի, նախարարը հայտնեց, թե Հայաստանի էներգետիկայի նախարարի պատվիրակությունը Թեհրան չի մեկնել ժամկետների չհստակեցման պատճառով: Նա այն համոզմունքը հայտնեց, թե այդ փաստը լուրջ խնդիր չի առաջացնի եւ հայ-իրանական հարաբերությունները կշարունակվեն նույն ձեւով, պայմանագրերը կկնքվեն, իսկ բոլոր արդեն կնքված համաձայնագրերը կիրականացվեն: Այդ առթիվ նախարարը տեղեկացրեց նաեւ, թե մարտի 3-4-ը սպասվում է Իրանի արտգործնախարարի այցը Երեւան, ուր Թուրքմենստանի արտգործնախարարի մասնակցությամբ տեղի կունենա եռակողմ հանդիպում:

Ադրբեջանի հետ բանակցությունների շարունակումը Արզումանյանը համարեց անիմաստ, քանի որ նախկինում տարվող հանդիպումները որեւէ արդյունք չտվեցին: Լիսաբոնից առաջ Ադրբեջանը հրաժարվեց, իսկ հիմա ցանկություն է հայտնում շարունակել: Նախարարի կարծիքով, դա չպետք է լինի Ադրբեջանի քմահաճույքը, այլ կողմերը պետք է շարժվեն Բուդապեշտում տրված մանդատով:

«Այս պահին անհրաժեշտ է, որպեսզի Լեռնային Ղարաբաղն էլ ներկա լինի այդ բանակցություններին», ասաց նախարարը: Դրակա՞ն, թե բացասական ազդեցություն կունենա այդ հարաբերություններում այն փաստը, որ Արզումանյանը ՄԱԿ-ում մի քանի տարի աշխատել է Ադրբեջանի ներկա արտգործնախարար Հասանովի հետ: Մեր այս հարցին նախարարը պատասխանեց, թե դա չի խանգարի, քանի որ իրենք լավ գիտեն միմյանց թույլ եւ ուժեղ կողմերը: «Դա նպաստում է համագործակցությանը», ասաց նա:

Իհարկե, կարեւորագույն խնդիրը Ղարաբաղի հակամարտության կարգավորումն է ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի շրջանակներում: Թե ի՞նչ կտա Ֆրանսիա-Ռուսաստան-ԱՄՆ նոր համանախագահությունը, հարցին նախարարը պատասխանեց, թե 2.5 ամիս դադարից հետո ինքը հույս ունի, թե բանակցությունների գործընթացը կակտիվանա:

Այդ տեսանկյունից կարեւորվեց Ֆրանսիայի եւ ԱՄՆ-ի ներգրավումը համանախագահության կազմում: Արդեն հայտնի է, որ համանախագահների առաջին հանդիպումը կլինի փետրվարի 24-ին, որի ընթացքում էլ կորոշվի Մինսկի խմբի բանակցությունների ժամանակակարգը:

ՎԻՃԱՀԱՐՈՒՅՑ

«Ուկար» ընդդեմ «Նաիրիտի»

Երեկ ժուռնալիստի տանը մամուլի ասուլիս էր հրավիրել «Արմյուրէքս» ՍՊԸ գլխավոր տնօրեն Աշոտ Հակոբյանը, որի նպատակն էր լրագրողներին տեղեկացնել վերջերս մամուլում անընդհատ շրջափվող «Նաիրիտ» ՓԲԸ եւ «Ուկար» ՍՊԸ միջեւ ծագած վեճերի մանրամասները:

«Ուկար» Ուկրաինա-Հայաստան ՍՊԸ, որը գրանցված է Ուկրաինայում 1993-ից համագործակցել է «Նաիրիտ» գիտարտադրական ձեռնարկության հետ, քանի որ վերջինս ուներ հումքի եւ դրամի պակաս, եւ չէր կարողանում ապահովել «Նաիրիտի» գործունեությունը: «Ուկար» ընկերության շնորհիվ Հայաստան է ներկրվել համապատասխան հումք եւ 1994-ից «Նաիրիտն», արդեն արտադրանք է թողարկել: Երբ աստիճանաբար արդեն մեծ գումարներ էին տրվում, իսկ «Ուկարը» վստահություն չուներ, որ ներդրված գումարները կստացվեն, կնքվել է երկկողմ տնտեսական պայմանագիր, որում նշված է նաեւ արբիտրաժի՝ վեճերի լուծման կարգը, որը չի հակասում ՀՀ օրենքներին, քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի համապատասխան 337-38 հոդվածներին: Կազմվել է նաեւ լրացուցիչ համաձայնագիր, որում նշվել է, որ Նաիրիտը պարտք է «Ուկար» ՍՊԸ հազար քառասուն տոննա կաուչուկ, 1800-ի փոխարեն, եւ քանի որ 1 տոննա կաուչուկի միջազգային գինը 2100 դոլար է, «Ուկարը» հաշվի առնելով «Նաիրիտի» ոչ բարվոք տնտեսական վիճակը, փոխզիջման է գնում՝ յուրաքանչյուր տոննայում նվազեցնելով գինը 600-ական դոլարով, սակայն պայմանով, որ նշված գումարը 60 օրվա ընթացքում վճարվի միանվագ: Սակայն «Նաիրիտը» նշված գումարի մի մասն է փոխանցում: Վերոհիշյալ պայմանագրի համապատասխան կետով, եթե գումարն ամբողջությամբ չտրվեր, ապա «Նաիրիտը», նախնական պայմանագրի համաձայն պետք է մուծեր ողջ նախնական պարտքը: Ինչպես նշեց պրն Հակոբյանը, «Նաիրիտը» չի վճարում այդ գումարները եւ անցյալ տարվա փետրվարից, ըստ պայմանագրի, վեճերի առաջացման դեպքում պետք է ստեղծվեր առանձին գործեր քննող արբիտրաժ: «Ուկարը» ներկայացնում է իր արբիտրին, սակայն պարտատերը այս հարցում եւս քաշքշում է առաջացնում: «Ուկարը», ըստ պայմանագրի, դիմում է Առեւտրաարդյունաբերական պալատ, որպեսզի վերջինս նշանակի «Նաիրիտի» արբիտրին: Մի քանի նիստ կայանալուց հետո որոշվում է «Նաիրիտից» գանձել 2 մլն 511 հազար դոլար կամ դրան համարժեք հումք: Ի դեպ, արբիտրաժը տուգանքի համար նախատեսել է ավելի բարձր տոկոսներ: Բայց «Ուկարը» բանակցություններ վարելով «Նաիրիտի» տնօրենի հետ, իր պահանջներից իջեցրել է որոշ գումարներ: «Նաիրիտի» հետ երկար բանակցություններից հետո, «Ուկարի» Հայաստանի ներկայացուցիչ «Անուշիկ» ֆիրման համաձայնում է միավորումից միանվագ ստանալ 1 մլն 700 հազար դոլար, սակայն ստանում է 1 մլն 200-ը: Եւ «Ուկարը» դիմում է դատարան: 1996 թ. օգոստոսի 7-ին դատարանը տալիս է կատարման թերթիկ, ըստ որի պետք է իրականացվեր արբիտրաժի վճիռը: Թերթիկի հիման վրա կատարածուն դիմում է «Նաիրիտի» տնօրենին, սակայն պարտքը չի մարվում: «Ուկարը» ստիպված դիմում է արդարադատության խորհրդին եւ խնդրում, որ կատարեն պետական մարմնի վճիռը: Այստեղից եւս երկար ժամանակ պատասխան չի ստացվում: «Ուկարը» ճարահատյալ դիմում է ՀՀ նախագահին: Գրություն է գնում վարչապետին, ըստ որի վերջինս արդարադատության նախարարությանը հանձնարարում է 5-օրյա ժամկետում հարցի վերջնական լուծում: Արդարադատության փոխնախարար պրն Զանգիրյանը 1996-ի հոկտեմբերի 4-ին տալիս է եզրակացություն, առ այն, որ արբիտրաժի վճիռը պետք է կատարվի, սակայն «Նաիրիտի» կողմից բերված որոշ պատճառաբանություններով կրկին հետաձգվում է գումարի գանձումը:

Ավելացնենք, որ այս խնդիրը անդրադարձ է պահանջում, քանի որ դեռ չի լսվել հակառակ կողմը:

ԱՐԱՔՍ ՍԱՖԱՐՅԱՆ

«Իրավունք»-ի դատը՝ փետրվարի 20-ին

Փետրվարի 10-ին Սահմանադրական իրավունք միության «Իրավունք» պաշտոնաթերթը նախազգուշացվել էր, որ դատի է տրված Գորիսի քաղաքապետ, ԱԺ պատգամավոր Սուրեն Խաչատրյանի կողմից եւ, որ սույն հայցով դատը տեղի կունենա փետրվարի 12-ին Երեւանի Կենտրոն համայնքի ժողդատարանում: Թերթը դատի է տրվել ընտրությունների ժամանակ Գորիսում արձանագրված կեղծիքների վերաբերյալ հրապարակում տպագրելու համար:

Ինչպես տեղեկացանք ՍԻՄ-ի պատասխանատու քարտուղար, «Իրավունք» թերթի փոխխմբագիր Վիգեն Հակոբյանից, իրենց խնդրանքով դատը հետաձգվել է մինչեւ փետրվարի 20-ը: Այդ ժամանակը անհրաժեշտ է, որպեսզի թերթը կարողանա կապվել վկաների հետ ու հարկ եղած դեպքում փաստաբան վարձի: «Իրավունքի» աշխատակիցներն իրենց այդ խնդրանքը պատճառաբանել են այն հանգամանքով, որ դատի մասին իրենք տեղեկացվել են նշանակված դատական նիստից ընդամենը երկու օր առաջ:

Ա.Զ.

«Երեւան» տեղեկատվական կենտրոն

■ *Նոր գրանցումներ: Արդարադատության նախարարության փետրվարի 14-ի կոլեգիայի նիստում գրանցվել են «Հույսի կամուրջ», հաշմանդամ կանանց «Արշալույս», «Բյուրակն» հասարակական կազմակերպությունները, «Հելդ» բարեգործական հիմնադրամը, «Հայ փախստականներին աջակցող լիգա», «Էկոլոգիական կենսակայունություն» միությունները, թերապեւտների երիտասարդական գիտական միությունը, «Նորաշեն-97 հիմնադրամ» հասարակական բարեգործական կազմակերպությունը եւ Լոռու մարզի նարդու ֆեդերացիան:* ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ԵՐԵՎԱՆ

Ուսանողական գիտաժողով. Կովկասի ապագան երիտասարդների ձեռքում է

Երեկ, ժուռնալիստի տանը լրագրողների հետ հանդիպեց կովկասյան տարածաշրջանային ուսանողական գիտաժողովի ծրագրի ղեկավար Արտակ Գրիգորյանը:

Գիտաժողովի աշխատանքները սկսել են դեռեւս նախորդ տարվա հուլիս-օգոստոս ամիսներից եւ աշխատանքների ամբողջ ընթացքը կամփոփվի այս տարվա փետրվարի 16-ին Ծաղկաձորի գրողների տանը «Կովկասի ներկան եւ հեռանկարային զարգացումը կայունության ու փոխըմբռնմանը նպաստող գործոնները» թեմայով, որին մասնակցելու են տարածաշրջանի բոլոր պետական եւ ինքնավար կազմակերպությունների, ինչպես նաեւ տարածաշրջանի սահմանակից 3 պետությունների՝ Թուրքիայի, Իրանի եւ Ռուսաստանի ուսանողական երիտասարդական կառույցների ներկայացուցիչներ:

Պրն Գրիգորյանը նշեց, որ Հայաստանում նման միջոցառում առաջին անգամ է տեղի ունենում: Նմանատիպ կոնֆերանս նախկինում կայացել է Վրաստանում, բայց ի տարբերություն նախորդի, մասնակիցները եղել են անդրկովկասյան պետությունների ներկայացուցիչներ եւ հանդիպման նպատակը եղել է ընդհանուր ծանոթությունը: Թեմատիկայի առումով կարեւորվեց այս հանդիպումը, որ կարող է հանգեցնել ավելի գործնական իրավիճակի, քանի որ գիտաժողովին մասնակցելու են ոչ միայն Հյուսիսային Կովկասի, այլ Կովկասում գտնվող ռուսական երկրամասերի՝ Ռոստովի, Ստավրոպոլի, Կրասնոդարի եւ այլ ներկայացուցիչներ: Նա նաեւ նշեց, որ ուսանողները մեր ապագա պետական գործիչներն են, նման համագործակցությունը հնարավորություն կընձեռի վաղվա խնդիրներին մոտենալ ավելի գիտակցաբար եւ հույս հայտնեց, որ սկսվող գործընթացը Կովկասի համար ավելի լավ ապագա է խոստանում:

Ա. Ս.

ԼՂՀ

Գթասրտության շաբաթը շարունակվում է

Ինչպես հայտնի է, «Արդարություն, անկախություն եւ միասնություն» ԼՂՀ ԱԺ պատգամավորական խմբակցության նախաձեռնությամբ փետրվարի 13-19-ը ԼՂՀ-ում հայտարարվել է գթասրտության ու երախտագիտության շաբաթ: Այդ ընթացքում տարբեր հիմնարկ-ձեռնարկություններ, ունեւոր քաղաքացիներ ֆինանսական օգնություն կցուցաբերեն ծայրաստիճան աղքատության մեջ հայտնված ընտանիքներին, որոնց թիվը նկատելիորեն աճել է: ԼՂՀ Ազգային բանկի վարչության նախագահ Կամո Ներսիսյանի տեղեկատվությամբ, միայն փետրվարի 13-ին հիմնադրամի հաշվարկային հաշվին է փոխանցվել 146 հազար դրամ: Ուշագրավ է, որ մարդասիրական այդ միջոցառմանը արձագանքել են ՀՀ ԱԺ պատգամավորներ Մհեր Սեդրակյանը եւ Իշխան Զաքարյանը:

Հիշեցնենք հիմնադրամի հաշվեհամարը. 223001005816:

Վերականգնվում են եկեղեցիները

ԼՂՀ-ում լայնածավալ աշխատանքներ են տարվում հանրապետությունում եկեղեցիների վերականգնման ուղղությամբ: Մարտակերտի շրջանի ռազմավարական կարեւորագույն նշանակություն ունեցող Թալիշ գյուղի մոտակայքում գտնվող հռչակավոր Հոռեկա վանքի վերականգնման համար նախատեսված է ծախսել շուրջ 12 հազար ԱՄՆ դոլար: Շարունակվում են նաեւ Քաշաթաղի (Լաչինի) շրջանի մայր տաճարի շինարարությունը:

ԼՂ-ում կբացվի ավետարանական ընկերության գրասենյակ

Վերջերս Ստեփանակերտում գտնվող ԱՄՆ Հայ ավետարանական ընկերության եւ Հայ ավետարանական համաշխարհային խորհրդի Հայաստանի ներկայացուցիչ վերապատվելի Ռենե Լեւոնյանը տեղեկացրեց լրագրողներին, որ մոտ ապագայում ընկերությունը գրասենյակ կբացի ԼՂ-ում: Այդ ուղղությամբ նախապատրաստական աշխատանքներ են տարվում:

ՎԱՀՐԱՄ ԱՂԱՋԱՆՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան է տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / հեռ. 562863
A STYLE համակարգչային ծառայութիւն / 581841
Apple Macintosh համակարգչային սարուածքը «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԸՆԹԱՑԻԿ

Երեկ, փետրվարի 14-ին, ՀՀ սեյսմիկ պաշտպանության ազգային ծառայության պետ Սերգեյ Բալասանյանը «բացառիկ մի իրադարձության առթիվ» հանդիպման էր հրավիրել լրագրողներին: Համաձայն ՍՊԱԾ-ի եւ ԱՄՆ-ի սեյսմոլոգիական ծառայության միջեւ կնքված պայմանագրի, մեր հանրապետությունում շահագործման բնակավայրի մոտակայքում գտնվող բունկերում, այսինքն այնտեղ, ուր գրանցված են մասնավորապես մեր մայրաքաղաքի մասշտաբով ամենավտանգավոր տատանումները: Սեյսմոգրամմայի տեսքով տեղեկատվությունը ակնթարթային արագությամբ փոխանցվում է Արաքսավան եւ իր թվային վերարտադրումն է գտնում այնուհետեւ Երեւանում՝ ՍՊԱԾ-ի ցին եւ այլն:

Համալիրն իր նախադեպը չունի ոչ միայն Կովկասի եւ առաջավոր Ասիայի տարածաշրջանում, այլ նաեւ Աֆրիկա մայրցամաքում: Ուստի պատահական չէ, որ հայաստանյան համալիրը ընդգրկված է ցունամիների եւ հրաբխային ժայթքումների կանխատեսման միջազգային համակարգում, ինչպես նաեւ մասնակ-

ՍԵՅՍՄԻԿ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանում շահագործման հանձնվեց սեյսմոլոգիական բացառիկ համալիր

հանձնվեց IRIS համաշխարհային սեյսմոգրաֆիական ցանցի «21-րդ դարի սեյսմոլոգիական համալիրը»: Պաշտոնական բացումը երեկ ժամը 14:00-ին էր, ուր ներկա էին ՀՀ կառավարության շատ անդամներ, ինչպես նաեւ Երեւանի քաղաքապետարանի ներկայացուցչությունը: IRIS համալիրի բացառիկությունն այն է, որ, ինչպես նշեց Սերգեյ Բալասանյանը, «շնորհիվ նորագույն ամերիկյան տեխնոլոգիաների, բույլ է տալիս գրանցել երկրակեղեւի փոքրագույն դեֆորմացիաները՝ չնչին ուժգնությամբ երկրաշարժերից մինչեւ Լուսնի եւ Արեգակի գրավիտացիոն մակընթացությունները»: Սեյսմոլոգիական համալիրի սիրտը (պայմաններ արձանագրող սարքը) տեղադրված է Գառնի գրասենյակում տեղակայված համակարգիչների էկրանում:

Դիտարկումների համաշխարհային ցանցի մեջ ընդգրկված համալիրի նման գերզգայունությունը բույլ է տալիս լուծելու Հայաստանի համար կարեւորագույն խնդիրների լայն շրջանակ, որոնց թվում երկրագնդի ներքին կառուցվածքի հետազոտությունն է, մասնակցությունն է այն բոլոր միջազգային ծրագրերին, որոնք առնչվում են երկրակեղեւի վիճակի վերահսկման հետ, ընթացիկ սեյսմիկ վտանգի գնահատումն ու կանխատեսումը, մասնակցությունը սիլյալների հավաքման, մշակման, վերլուծության եւ աշխարհի տարբեր մասերում ուժեղ երկրաշարժերի մասին տեղեկատվություններ հաղորդելու գործընթացում է (ՄԱԿ-ի հովանու ներքո) ստորգետնյա միջուկային պայթյունների հսկման միջազգային ծրագրին: Չնչին դեֆորմացիաներ ֆիքսող համալիրը, փաստորեն, «կրացահայտի» գաղտնի միջուկային փորձարկումների փաստը:

Ինչպես ասուլիսի ընթացքում նշեց պարոն Բալասանյանը, «այս ամենը վկայում է ՀՀ ՍՊԱԾ-ի միջազգային չափազանց բարձր վարկանիշի մասին, եւ մեր հանրապետությունը ներկայանում է որպես մի երկիր, որտեղ տիրապետում են 21-րդ դարի առաջատար տեխնոլոգիաները, ոդդված բնակչության սեյսմիկ պաշտպանության ապահովմանը»:

Ա. Պ.

«31-Ի» ԳՈՐԾ

Վկաները խառնե՞լ են խաղաքղթերը

«Քաղբանտարկյալների պաշտպանության խորհրդի» կողմից փետրվարի 14-ին ժուռնալիստի տան դահլիճում հրավիրված մամուլի ասուլիսը նպատակ ուներ լրագրողներին ծանոթացնելու «Վահան Հովհաննիսյան+30» դատավարությունում տեղի ունեցող նոր շրջադարձին: Ընդ որում, շրջադարձային փոփոխությունները, քաղբանտարկյալների պաշտպանության խորհրդի համանախագահ Արմեն Հովհաննիսյանի ասելով, իրենց ցայտուն դրսեւորումն են գտել դատական վերջին նիստում, երբ պետական մեղադրողը միջնորդել է «անվայել պահվածքի» համար դատավարությանը մասնակցելուց զրկել երկու հասարակական պաշտպաններին: Միաժամանակ, մեկ շաբաթով ընդհատվել է դատավարությունը, մինչեւ նրանց մասնակցությունը երաշխավորող կազմակերպությունների «Մշակութային Հայաստանի» եւ ԱԺՄ կողմից գրավոր պատասխան ստանալը:

Ասուլիսին մասնակցող փաստաբանների ասելով, որեւէ հիմք չկար այդ գրությունն ստանալու համար դատավարությունն ընդհատել մեկ շաբաթով: Իրականում, ինչպես նշեցին փաստաբանները, մեղադրող կողմը ամբաստանյալների ու տուժողների ցուցմունքներից հետո համոզվելով սեփական պարտության մեջ՝ ապավինել էին վկաների ցուցմունքներին: Այս հարցում նկատի էին ունեցել հատկապես այն հանգամանքը, որ նրանցից շատերին սկզբում մեղադրանք է առաջադրվել, ապա կարճվել, որն էլ կնշանակի ճշմարտությունը քանդելուն: «Պետական ապարատն իր բոլոր լծակներն օգտագործում է նրանց պայմանական վկաներ դարձնելու համար», հայտնեց փաստաբան Զանոյանը: Նա միաժամանակ նշեց, որ մեղադրող կողմի ստանալիքները չարդարացան նաեւ այս փուլում առայժմ հարցաքննված 32 վկաները տրամագծորեն հակառակն են ասում, եւ այս փուլում կրկին տանուլ տալու վտանգը դատախազությանը ստիպեց հակահարձակման անցնել, իսկ դատարանը չի զլանում անհրաժեշտ աջակցություն ցույց տալ:

Դատապաշտպանն ընդգծեց վկաների անպաշտպանվածությունը, հայտնելով, որ դատարանի դահլիճում նրանք ահաբեկման են ենթարկվում, այսինքն կասկածի տակ է դրվում վկաների կյանքի ապահովությունը: Փաստաբանները վկաների երկու տեսակ են առանձնացրել՝ «մշակված վկաները հասուկ հոգածությամբ են դատարան բերվում, իսկ չեզոք վկաները անպաշտպան են»: Ասվածը փաստարկվեց կոնկրետ օրինակներով: Վկա Լեոնիկ Մաթեւոսյանը, որի հայտարարությունը համաձայն մեղադրական եզրակացության, այս քրեական գործի հիմքն է հանդիսացել, փետրվարի 4-ին դատարանում հայտարարել է, որ ոստիկանները իրեն ԱԱՆ են տարել, որտեղ խոշտանգումների ենթարկելուց եւ 3 օր ձեռնաշղթայով սենյակում փակելուց հետո հարկադրել են ստորագրել մի քանի թղթեր, որոնց բովանդակությունը ծանոթ չէ: Վկայի այս հայտարարությունից խուճապահար լինելով, դատավարությունը հետաձգվել է 6 օր, որից հետո կրկին դատարան բերված վկան հրաժարվել է իր ցուցմունքներից՝ հավաստի համարելով քրեական գործում տեղ գտածը: «Մենք տեղեկություններ ունենք, որ Լեոնիկ Մաթեւոսյանը իր առաջին վկայությունից հետո տարվել է դատախազություն, որտեղ սպառնացել են նրա ու ընտանիքի անվտանգությանը եւ հարկադրել դատարանում պաշտպանել նախաքննության մեղադրանքը», հայտնեցին դատապաշտպանները:

Վկայի անպաշտպանվածության մասին է խոսում նաեւ կառավարության դպրոցի մերոդիստ Յուրա Գալստյանի օրինակը: Փաստաբանները հայտնեցին, որ երբ «չեզոք» վկայի ցուցմունքը հաստատեց տուժող հանդես եկող ոստիկանի ցուցմունքների կեղծ լինելը՝ նրան դատարանի դահլիճում ահաբեկման ենթարկեցին մեղադրողները: Դահլիճից դուրս գալուց հետո անպաշտպան վկան սրտի նոպա ունեցավ եւ խոստովանեց, որ «իրեն ահաբեկում են եւ վտանգ է զգում կյանքի համար»:

Ասուլիսի կազմակերպիչները կատարվածը որակեցին «դատական ագրեսիա» եւ հայտարարեցին, որ դատավարությունն ընդմիջվել է վկաներին ցուցմունքների նախապատրաստելու համար, եւ դատավարությունը կվերսկսվի «նրանց առջեւ դրված խնդիրն իրականացնելուց հետո»: Փաստաբաններն ընդգծելով Վահան Հովհաննիսյանի կողմից դատարանում արված հայտարարությունը՝ «շատ մութ ու կեղտոտ մի ճանապարհով ինձ երկու առաջարկություն է արվել իշխանությունների կողմից, որոնց հետ եթե համաձայնեմ, ապա դրանով է պայմանավորված իմ ազատությունը», ինչպես նաեւ նրա պատասխանը այդ առաջարկին՝ «Դաշնակցության դրոշը չի վաճառվում», իրենց իրավունք է տալիս պնդելու, որ այս դատավարությունը շինծու է, իսկ Վահան Հովհաննիսյանն ու մյուսները պատանդներ են ընդդիմության հատկապես ՀՅԴ-ին ճահանջ պարտադրելու համար:

ՍԱՌԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

«Նոր օր», «Մասիս», «Նոր կեանք» եւ «Նոր Հայաստան» թերթերը հերքում են իրենց հասցեագրված մեղադրանքները

ԵՐԵՎԱՆ, 13 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Փետրվարի 6-ին «Նոյյան տապանը» տարածել էր «Ազատություն» ռադիոկայանի հայկական խմբագրության հաղորդած լուրը «Գլենդեյլի Ս. Աստվածածին եկեղեցին հերքել է զենքի առօրինի վաճառքին իր մեղսակցությունը» վերտառությամբ: «Նոր օր», «Մասիս», «Նոր կեանք», «Նոր Հայաստան» թերթերը, որոնք հիշյալ նյութում որակված են որպես եկեղեցու մասին «հերյուրանքներ» տարածող, ծավալուն նամակ են հղել մեր գործակալությանը, որում կասկածի տակ է դրվում «Ազատության» հաղորդած լուրի անաչառությունը:

Նամակում, մասնավորապես նշվում է, որ, հակառակ «Ազատության» հաղորդման, հիշյալ թերթերը զենքի հարցով հաղորդագրություն տպագրել են ոչ թե ամերիկյան թերթերից ու հեռուստատեսությունից առաջ, այլ նրանցից 5 եւ ավելի օր հետո: Հետեւաբար, սխալ է հայտարարել, թե վերջիններս օգտվել են հիշյալ թերթերի «հերյուրանքներից»: Նամակի հեղինակները պնդում են, որ ամերիկյան թերթերը եւ հեռուստատեսությունը դեպքի մասին հաղորդել էին արդեն իսկ հունվարի 23-ին, մինչդեռ, օրինակ՝ «Նոր օր» եռօրյան լուրը հաղորդել է միայն փետրվարի 8-ին, իսկ «Նոր կեանքը»՝ փետրվարի 6-ին: «Շրջանիս հայութեան արեւի լոյսին պէս յստակ է, թէ հայ մամուլն է, որ ամերիկեան մամուլէն ստացած է զէնքերու վաճառքին լուրը», ասվում է նամակում:

Նամակի հեղինակները հայտնում են նաեւ, որ ոչ իրենք, ոչ էլ ամերիկյան լրատվական միջոցները որեւէ կերպ խնդրո առարկա չեն դարձրել եկեղեցին: Եկեղեցին հիշատակված է միայն այնքանով, որ 20 զենքերը դաշնային (ֆեդերալ) գործակալներին ցույց տրված եւ վաճառված են եղել եկեղեցու տորին սենյակներից մեկում:

Բացի այդ, ի պատասխան «Ազատության» հաղորդած այն տեղեկության, թե հիշյալ թերթերի «առավել սուր մեղադրանքներով հանդես եկած թղթակիցները» չէին ներկայացել եկեղեցու կազմակերպած մամլո ասուլիսին, որի ժամանակ հերքվել են նրա հասցեին արված մեղադրանքները, նամակի հեղինակները նշում են, որ այդ թերթերը «որեւէ ձեւով ՅՐԱՒԷՐ ՉԷԻՆ ՍՏԱՑԱԾ, մամուլի ասուլիսի կազմակերպիչներէն, ուստի չէին կրնար ներկայ ըլլալ»:

Վերջապես, նամակի հեղինակները «սուտ» են որակում ռադիոկայանի այն հաղորդումը, թե Արթուր Կարապետյանը ազատ է արձակված առանց երաշխավորագրի: Մինչդեռ, ըստ ամերիկյան թերթերի եւ հեռուստատեսության, նա արձակված է 50 հազար դոլար գրավի դիմաց եւ պետք է դատարան ներկայանա փետրվարի 17-ին:

Նամակի հեղինակները նշված անճշտությունների ու հերյուրանքների սկզբնաղբյուր են համարում Դաշնակցության «ապատեղեկատվական գրասենյակը»:

ԱԳՆ

Նոր խոսնակը առաջնային է համարում ԱԳՆ-մամուլ երկխոսությունը

Հայաստանի արտաքին գործերի նախարար Ալեքսանդր Արզումանյանի առաջին կադրային տեղաշարժերից մեկը նախարարության մամուլի քարտուղարի փոփոխությունն էր: ԱԳՆ խոսնակ, հասարակայնության եւ մամուլի հետ հարաբերությունների վարչության պետ է նշանակվել Արսեն Գասպարյանը, դրա մասին նախարարը տեղեկացրեց երեկ տեղի ունեցած մամուլի ասուլիսի ընթացքում: Նախարարը նշեց, որ ուժեղացվում է մամուլի հետ կապերով զբաղվող կառույցը, որը հետայսու բաղկացած է լինելու մի քանի բաժիններից: Ես մեծ նշանակություն եմ տալիս մամուլի դերին, ասաց Ալ. Արզումանյանը:

Արսեն Յուրիի Գասպարյանը ծնվել է 1966 թվականին Երեւանում, ծառայողի ընտանիքում: 1983 թվականին ավարտել է Երեւանի ծովակալ Իսակովի անվան թիվ 132 միջնակարգ դպրոցը, 1990 թ.՝ գերազանցությամբ՝ Երեւանի պետական համալսարանի արեւելագիտության ֆակուլտետը, ստանալով արեւելագետ-թուրքագետի որակավորում: 1984-86 թթ. ծառայել է բանակում: 1990-92 թթ. զբաղվել է մանկավարժությամբ Երեւանում: 1992 թվականից աշխատում է Հայաստանի արտաքին գործերի նախարարության Մերձավոր եւ Միջին Արեւելքի երկրների վարչության Թուրքիայի բաժնում. 1992 թվականին՝ կցորդ, 1992-93 թթ.՝ երրորդ քարտուղար, 1993-94 թթ.՝ երկրորդ քարտուղար, 1994-96 թթ.՝ բաժնի վարիչի պաշտոնակատար, բաժնի վարիչ: 1994-1995 թթ. Հայաստանի պատվիրակության անդամն էր Ռուսաստանի միջնորդությամբ ընթացող Լեռնային Ղարաբաղի կարգավորմանն ուղղված բանակցություններում, մասնակցել է ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի հանդիպումներին, 1995-1996 թթ.՝ ՀՀ պատվիրակության անդամ ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի բանակցություններում: 1996 թ. հունվարից մինչեւ ս. թ. հունվարը եղել է Ավստրիայում ՀՀ դեսպանության առաջին քարտուղար: Ունի առաջին քարտուղարի դիվանագիտական աստիճան: Տիրապետում է անգլերենին ու թուրքերենին: Ամուսնացած է, ունի մեկ որդի:

Նոր պաշտոնում մեզ տված իր առաջին հարցազրույցում Ա. Գասպարյանը նշեց, որ առաջնակարգ խնդիրների թվում տեսնում է լայն տեղեկատվությունը հանրապետության արտաքին քաղաքական գերատեսչության գործունեության մասին: Հարկավոր է նոր որակ հաղորդել հասարակայնության հետ մեր կապերին, համոզված է ԱԳՆ խոսնակը: Առաջին հերթին պետք է հասարակությանը, մամուլին ավելի մեծ ծավալով տեղյակ պահել, թե ի՞նչ է կատարվում այս շենքի ներսում եւ մեր ներկայացուցչություններում, արտասահմանում, համոզված է Ա. Գասպարյանը, ավելացնելով, որ առաջնային է համարում ԱԳՆ-մամուլ երկխոսությունը: Իհարկե, ընդունում է նա, պետք չէ թերագնահատել այն, ինչ արվել է նախարարության մամուլի ծառայությունում վերջին տարիներին, սակայն, Ա. Գասպարյանի կարծիքով դա բավարար չէ: Ինչպես եւ աշխարհի տարբեր երկրներում, ԱԳՆ խոսնակի պաշտոնը դիվանագիտական է: Արսեն Գասպարյանը կարեւորեց նաեւ Հայաստանի եւ միջազգային կազմակերպությունների հետ՝ ինչպես անմիջապես, այնպես էլ մեր հանրապետությունում գտնվող ներկայացուցչությունների միջոցով, նախաձեռնվելիք կլոր սեղանները եվրոպական ու միջազգային համագործակցության հարցերի, Հայաստանում մամուլի դերի ու մամուլի ազատությունների խնդրի շուրջ: Այս առումով նա մտադիր է օգտագործել իր անձնական կապերը տարբեր միջազգային ատյաններում, արտերկրների դիվանագետների շրջանում:

ՏԻԳՐԱՆ ԼԵՒՈՆՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ազգային-եկեղեցական

Մեսրոպ արք. Մութաֆյան. Մեկ հայրենիք, մեկ եկեղեցի

Եկեղեցին Սփյուռքում հայրենիք է. կուսակրոնությունը նախապայման չէ...

Զբաղմունքի բերումով լրագրողները շատ մարդկանց են հանդիպում, քչերով են զարմանում, առավել քչերի մասին իրենց զարմանքն արտահայտում: Գերաշնորհ Տ. Մեսրոպ արքեպիսկոպոս Մութաֆյանի մասին զարմանքը թաքցնելն անհնարին է: Համայնապես մտավորական, նվիրյալ հոգեւորական, միջազգային չափանիշերով եկեղեցական գործիչ:

Նա Օնիկ եւ Մարի Մութաֆյան ամոլի անդրանիկ որդին, ծնվել է 1956 թվականին, Կ. Պոլսում: Սինաս-Վարդան պատանին հաճախել է Եսայան ազգային վարժարան, ապա ավարտել Կ. Պոլսի անգլիական քոլեջի բարձրագույն բաժինը: 1972-ից սկսվում է նրա արտասահմանյան ուսումնառության շրջանը. նախ Շտուտգարդի ամերիկյան քոլեջի գեղարվեստի եւ պատմության բաժին, ապա ԱՄՆ Թենեսի նահանգի Մեմֆիս պետական համալսարան կրոնի, ընկերաբանության եւ փիլիսոփայության ճյուղերը: 1977-ին Բերայի Ս. Երրորդություն եկեղեցում ընդունում է սարկավագության աստիճան: Ուսումը շարունակելու նպատակով նորից ԱՄՆ է մեկնում: 1979 թվականին, ավարտելով համալսարանը եւ վերադառնալով Պոլիս, եռանդուն սարկավագը կուսակրոն քահանայական կարգ է ընտրում եւ ընդունում աբեղայական վեղար (մինչեւ այժմ էլ մամուլում երբեմն ստորագրում է «Հսկում աբեղա»): Տրվելով Հայ եկեղեցու ծառայությանը, նորընծա աբեղան մեկնում է Երուսաղեմ, մասնագիտական ուսում ստանում Եբրայական համալսարանի բիբլիական հնագիտության եւ բիբլիական եբրայերեն լեզվի ճյուղերի մեջ, միաժամանակ անգլերեն լեզվի եւ Հին կտակարանի ներածության դասեր ավանդելով Երուսաղեմի հայ Ժառանգավորաց վարժարանի ընծայարանի բաժնում: Երուսաղեմում մասնագիտական դասընթացներն ավարտելուց հետո 1982-ին հոգեշնորհ Տեր Մեսրոպ աբեղան վերադառնում է Պոլիս, դառնալով Պատրիարք հոր քարտուղարը եւ եկեղեցիների ընդհանուր քարոզիչ, կազմակերպում մանկանց եւ երիտասարդաց Ս. Գրքի ուսուցման եւ շարականի երգեցողության դասընթացներ: Մեկ տարի անց նա Թուրքիո հայոց պատրիարքության դիվանապետն է: 1986-ին ստանում է ծայրագույն վարդապետության իշխանություն: Նույն տարում լուսահոգի կաթողիկոս Վազգեն Ա-ի ձեռքով Մեսրոպ Մութաֆյանը եպիսկոպոս է ձեռնադրվում: Սրբազանը 1986-ից Պոլսո Իշխանաց կղզիների վիճակավոր տեսուչն է, 1990-ից ընտրված է կրոնական ժողովի ատենապետ, նա նաեւ միջեկեղեցական եւ միջկրոնական գծով պատրիարքական փոխանորդն է, ներկայացուցիչ Եկեղեցիների համաշխարհային խորհրդում, անդամ Արեւելյան եկեղեցիների կանոնագիտության միջազգային ընկերության: Ի վերջո պիտի հպարտությամբ ասենք, որ Սրբազան հայրը նաեւ լրագրողներիս... գրչեղբայրն է, հիմնադիր եւ գլխավոր խմբագիր նոր «Շողակաթ» հանդեսի, նրա բազում հոդվածները լույս են տեսել սփյուռքահայ եւ թուրքական մամուլում: Ես հաճույքով եմ ընթերցողներին ներկայացնում Մեսրոպ Սրբազանի հետ մեր զրույցը, որը կայացել է Կ. Պոլսո հայոց պատրիարքարանում:

- Եկեղեցական հոգեւոր կյանքը թուրքահայ-պոլսահայ համայնքում:

- Պոլսահայ համայնքի հոգեւոր եւ եկեղեցական կյանքի վիճակը այժմ բավական բարդ է, որովհետեւ 1960-ի վերջերին փակվեց Սուրբ Խաչ դպրեվանքը եւ վերածվեց սովորական համայնքային վարժարանի, ու մինչեւ հիմա Հայ եկեղեցու չորս նվիրապետական աթոռներից մեկը՝ Կ. Պոլսո հայոց պատրիարքությունը, չունի դպրեվանք: Երկար ժամանակ պարզապես գրել-կարդալ գիտցող եւ քիչ էլ եկեղեցական ծեսերի ու երգեցողության տեղյակ անձեր առանց որեւէ պատրաստության քահանա ձեռնադրվեցին, ինչը, անշուշտ, մակարդակի իջեցման-նվազեցման պատճառ եղավ: Բայց հանգուցյալ Շնորհք պատրիարքի վերջին 5 տարիներին եւ Գարեգին պատրիարքի գահակալության սկզբից պատրիարքարանի մեջ ունենք քահանայից լսարան, որի տեսուչը ես եմ: Սա փաստորեն ոչ պաշտոնական, դպրեվանքի երեւույթն է, եւ փափագող երիտասարդները գալիս են ուսանելու:

4-5 տարի, իրենց կարողությանը համապատասխան, մեզ մոտ ուսանելուց հետո նրանց կուղարկենք Եվրոպա կամ ԱՄՆ՝ աստվածաբանական բարձրագույն կրթություն ստանալու, Ս. Էջմիածնի ճեմարանում կամ Ս. Երուսաղեմի պատրիարքության ընծայարանում կգնան ծիսական եւ վանական անհրաժեշտ պատրաստություն ձեռք բերելու, ի վերջո կվերադառնան Պոլիս եւ կձեռնադրվեն:

Բացի մեր 38 եկեղեցիներեն, որոնցից 27-ը գործում են բնականոն եւ ամեն կիրակի սուրբ պատարագ կմատուցվի, իսկ մյուսները շաբաթվա մեջ կբացվեն, կան հոգեւոր դպրանոցներ՝ մանուկների, երիտասարդների, ինչպես նաեւ նոր ամուսնացածների համար: Այժմ մեր քահանաներից երկուսը եւ հայր սուրբերից երկուսը աշխատում են շուրջ 600 մանուկների հետ՝ պարապելով հայոց լեզու, կրոնք, շարականագիտություն, իհարկե, դպրոցի դասերից հետո, կից եկեղեցիների մեջ: Իսկ շաբաթը մեկ ես հարցուպատասխանի զրույցի եմ նստում շուրջ 100 երիտասարդների հետ: 60 զույգեր էլ կհավաքվեն եւ միասին կուսումնասիրեն եկեղեցու եւ հավատքի գիտելիքները:

- Պոլսահայ իրականության մեջ եկեղեցու դերը:

- Պոլսահայերը շատ ավանդապահ ժողովուրդ են, եւ եկեղեցին, եթե կարելի է այսպես ասել, իրենց միակ ազգային իշխանությունն է, ուստի ամեն ինչը եկեղեցու մեջ է ու նրա շուրջը: Պոլսահայերն առանց եկեղեցիի կյանք չունին: Այստեղ չկա հայ երեխա, որ կնքված չէ, չկա պսակով չկնքված ամուսնություն, չի լինում նաեւ թաղում առանց եկեղեցական հուղարկավորության: Ժողովրդի համար կարեւոր է, թե ովքեր են իր պատրիարքը, սրբազանները, վարդապետները, ինչպիսի կյանք կապրեն նրանք, ինչ են նրանց մտածումները, որովհետեւ այստեղ առաջնորդները, սրբազանները եւ պատրիարքը ժողովրդի քվեով են ընտրվում: Ուրեմն ժողովուրդը պետք է իր առաջնորդներին ճանաչի ընտրություններից առաջ:

- Պատրիարքարանի ու հոգեւոր հոգսերը:

- Ինչ որ Հայաստանում պետության պարտականությունն է՝ ազգային կրթություն, մշակույթ եւ այլն, այսինքն ինչ որ այնտեղ զանազան նախարարություններ պիտի անեն, այստեղ պատրիարքարանն է հովանավորում: Պատրիարքը այստեղ ոչ միայն հոգեւոր պետ է, այլ նաեւ էթնարք է՝ նախապետ-ազգապետն է, նա այս կերպ կընկալվի ժողովրդի կողմից: Մենք կծրագրենք ոչ միայն պատարագների-քարոզչության ժամանակացույցեր, այլ ամբողջ ժամանակահատվածի աշխարհիկ կյանքի ձեռնարկումներ: Օրինակ, հիմնիկվանից մինչեւ զատիկ ինչպիսի գրական երեկույթներ, մշակութային միջոցառումներ, համույթներ պիտի կազմակերպվեն՝ այդ ամենը կհամակարգվի պատրիարքարանից, եւ հետո դրանք կատարելու պարտականությունները կը վստահվին զանազան համայնքային կազմակերպություններին, ապա միասին կաշխատենք նրանց հետ:

Իհարկե ամենից կարեւորը կրթական առաքելությունն է, որովհետեւ ինչ-որ չափով եկեղեցին Սփյուռքի, Թուրքիայի մեջ չի կարող գոյատեւել առանց հայերեն խոսել, գրել-կարդալ իմացող հայ մարդկանց, ինչը կապահովեն միայն համայնքային վարժարանները: Մեզանում համայնքային վարժարանները պետությունից ոչ մի կոպեկ չեն ստանում, եկեղեցի-համայնքն է պահում այդ կրթարանները, բոլոր ուսուցիչների աշխատավարձից մինչեւ շենքի նորոգման ծախսերը հոգում է համայնքը:

Ներկայումս 16 ազգային եւ 4 կաթոլիկ վարժարաններ ունենք Պոլսո մեջ, շուրջ 4640 աշակերտով: Մոտավորապես այդքան էլ սովորում են պետական կամ օտար վարժարաններում, որովհետեւ իրենց թաղամասերում հայ վարժարան չկա: Աշակերտների թիվը վերջին մեկ տասնամյակում գրեթե անփոփոխ է:

- Քրիստոնեություն-1700. ինչպե՞ս է տոնելու Թուրքիո պատրիարքությունը:

- Ես վստահ եմ, որ Վեհափառ հայրապետը եւ Հայաստանի մեր սրբազան եղբայրները այս մասին ավելի ընդհանուր, համապարփակ կխոսեն, կգրեն եւ արդեն կգործեն:

Ես կուզեմ մանրամասնել մեր պարագան: Պոլսո պատրիարքության հոգեւոր իշխանության սահմանների մեջ են քրիստոնեական շատ կարեւոր տեղեր: Օրինակ Կապադովկիայի Կեսարիա քաղաքը, ուր Սուրբ Գրիգոր Լուսավորիչը կրթված եւ ձեռնադրված է իբրեւ հայրապետ Հայոց մեծաց: Մեր սահմանների մեջ է պատմական Կիլիկիան, որի Անտիոք քաղաքը Ս. Պետրոս Առաքյալի նստավայրն էր, ուր Քրիստոսի հետեւորդները պատմության մեջ առաջին անգամ կոչվեցին «քրիստոնյա»:

Թե քրիստոնեության 2000-ամյակի, թե Հայաստանում քրիստոնեությունը պետական կրոնի պաշտոնական ճանաչման 1700-ամյակի առիթով կարեւոր ուխտատեղի պիտի նկատվի Անտիոք քաղաքը, որին անմիջապես կից է Մուսալեռը, որը բնականաբար պիտի այցելվի: Պարզապես մեր արմատները վերագտնելու մտահոգությամբ հոգեւոր ուխտագնացություններ պետք է կազմակերպվեն, որի նախաձեռնողն ու իրականացնողը լինելու է Պոլսո մեր եկեղեցին:

- Երիտասարդությունը եւ եկեղեցին:

- Եկեղեցու երկու մոտեցում, երկու իմացում կա: Մեկը հրեականն է՝ տաճարի հասկացությունը: Տաճարը տեղ է, ուր մարդիկ կգնան որպես թե Աստված գտնելու, իրենց նվերը կը մատուցեն, իրենք զիրենք կհանգստացնեն, հոգեւոր պարտումներ կունենան եւ հետո դուրս կելնեն-կգնան:

Մեր այսօրվա հայ հոգեւոր հովիվը զգույշ պիտի լինի, որ Հայ եկեղեցին չվերածվի տաճարի, այսինքն հուշարձանի: Մեզ համար կա եկեղեցի հասկացությունը: եկեղեցի, հին հունարեն էկլեսիա, կնշանակի հավատացյալների ժողով, հավատացյալների ատյան: Այսինքն Աստծո եւ հավատացյալների շարունակական, անընդհատ փոխհարաբերության վայր է եկեղեցին: Ուրեմն այս փոխհարաբերության շարժման մեջ բանալիի դեր կկատարի հոգեւոր հովիվը: Ես թե Հայաստանում, թե ուրիշ երկրներում իմ դիտարկումներով համոզվել եմ, որ եթե հովիվը լավ է, այդ եկեղեցին շատ ժողովուրդ է գալիս, եթե հովիվը վատ է, եկեղեցին պարպված է իր ժողովուրդեն, որովհետեւ ի վերջո կենդանի խոսքն է կարեւոր: Ուրեմն հոգեւոր հովիվը պետք է լինի իր ժողովրդի ծոցեն ելած մարդ, եւ իրեն չպիտի զերադասի ժողովրդից: Հովիվը պետք է ունենա ոչ միայն հոգեւոր կրթություն, այլ նաեւ մշակույթի, գիտության տեղյակ մարդ պիտի լինի, գրեթե ամեն մարզի մեջ ասելիք, խոսք պետք է ունենա, այն էլ՝ լավ ձեւավորված խոսք: Քրիստոնեության մեջ կարեւոր հատկանիշն այն է, որ սա անանց հավատք մըն է, բոլոր ժամանակների մեջ ի զորու, միշտ ժամանակակից հավատք է: Ուրեմն մենք քրիստոնյա ապրելու համար այսօր պետք չունենք միջնադարյան ձեւերի, մտածելակերպի: Մենք կարող ենք ունենալ քրիստոնեական կենդանի հավատք եւ լինել արդիական մարդ, քայլ պահել ժամանակի հետ: Երբ ժողովուրդը տեսնի, որ քրիստոնյա լինելը տարօրինակ արարածի վերածվել չէ, բնականաբար պիտի ուզի Հայ եկեղեցիին, իր ազգի եկեղեցիին մաս կազմել: Ասենք, որեւէ երիտասարդ Երեւանի կամ Պոլսո պես մեծ քաղաքներում ինչ հոգեբանական, սոցիալական խնդիրներ ունի՝ այդ ամենի մասին եկեղեցին այսօր պիտի նրան կարեկից ու օգնական խոսք ասի, արդի պատասխաններ գտնի ու տա:

- Կուսակրոնություն. կնճիռը լուծվա՞ծ է:

- Կուսակրոնությունը կարեւոր պրոբլեմ է ոչ միայն հայ եկեղեցիին ներս: Մենք գիտենք, որ մեր Տեր Հիսուս ինքը ամուսնացած չէր: Գիտենք նաեւ, որ իր աշակերտներն էլ չէին ամուսնացած, բացի Պետրոս Առաքյալից, որի զոքանչի մասին ակնարկ կա Սուրբ գրքի մեջ: Բայց գիտենք, որ հետագայում եպիսկոպոսների մեջ կային ամուսնացածներ, մանավանդ մինչ 7-8-րդ դդ.: Մեր պարագային կային ամուսնացյալ հայրապետներ: Բայց հետո ոչ միայն հայ, այլ համաքրիստոնեական եկեղեցիի սովորությունը դարձավ նման պաշտոնները հանձնել վանականներին, որոնք կպատկանեին 4-րդ դարեն սկիզբ առած վանական շարժումին: Երբ Միլանի հրովարտակով եկեղեցին պաշտոնապես ճանաչվեց Բյուզանդիոնի կողմից, եւ եպիսկոպոսները մի տեսակ դարձան պետական պաշտոնյաներ, դատավորներ կամ թագավորների ու կայսրերի հետ մոտիկից շփվող մարդիկ, վանականներից շատերը երկյուղեցին ու անհանգստացան, որ եկեղեցին կորցրեց իր անկախությունը եւ դարձավ պետական կառույցի մաս: Նրանք պետության կողմից կնշանակվեին եւ կամ արդեն իսկ եպիսկոպոսների զավակներ էին, ժառանգական կերպով եպիսկոպոսությունը շարունակել սկսեցին: Մեր պարագային, օրինակ, Լուսավորչի տունը մի քանի սերունդ շարունակվեց, բարեբախտաբար նրանք արժանավորներ էին, բայց կարող էր վատն էլ լինել: Ուրեմն համաքրիստոնեական իմաստությունը դարձավ այլեւս վանականների միջից ընտրել այնպիսի մարդկանց, որոնք իրենց կյանքն ամբողջությամբ նվիրել էին եկեղեցուն, կուսակրոն էին, ընտանիք, զավակ չունեին, ուրեմն ընտանեկան պրոզային հոգսերն իրենց ժամանակը չպիտի խլեին: Միաժամանակ այսպիսով վերացվում էր նաեւ եկեղեցվո պետերի հաջորդական ժառանգությունը:

Կուսակրոնությունն ի սկզբանե վանական կենսակերպ է, մինչդեռ ամեն ուր ժողովրդի մեջ գործող, հովվություն անող կուսակրոն եկեղեցականներ ունենք, որոնք վանքերի մեջ չեն ապրում: Երեւակայեցեք, Լոնդոնի կամ Փարիզի, Պոլսի կամ Երեւանի պես քաղաք, ուր կյանքը համարձակ է ու ժամանակակից, աղջիկները կպտտեն մինի-փեշերով, եւ... կյանքի 5-6 տարին վանքի պատերի մեջ անցրած կուսակրոն մի տղա՝ երիտասարդ աբեղա, հանկարծ նետվում է այսպիսի կյանքով ապրող մեծ քաղաքի մեջ: Նա առանց հոգեւոր եղբայրների աջակցության, առանց հոգեւոր մթնոլորտի պիտի ապրի հոգեւոր կյանք եւ կարդա 5-րդ դարի սուրբ հայրերի գրքերը եւ միայն դրանով սնվի եւ հետո հոգեւոր գործ անի: Սա անշուշտ դժվար բան է, մարդկայնորեն շատ դժվար: Իբրեւ կուսակրոն հոգեւոր կյանք ապրելու համար մթնոլորտ է պետք, վանք է պետք, հոգեւոր եղբայրություն, միաբանություն է պետք: Եթե սրանք չկան, անշուշտ մարդը կարող է սխալվել եւ որքան էլ խղճով հոգեւոր, հավատացյալ լինի, մարմնապես ճնշումի տակ կմնա եւ փորձության կենթարկվի մանավանդ մեծ քաղաքների մեջ: Միով բանիվ, ես ինքս կողմնակից չեմ վանքից դուրս կուսակրոնության: Ինչպես պատմության մեջ ունեցել ենք քորեպիսկոպոսներ՝ առաջնորդներ, որոնք ամուսնացյալ էին, կարելի է հիմա էլ ունենալ այդպիսի ամուսնացյալ առաջնորդներ: Սա իհարկե իմ անձնական կարծիքն է, ոչ եկեղեցու պաշտոնական մոտեցումը, բայց ես կարծում եմ այսօր բազմաթիվ սրբազաններ եւ վարդապետներ, քահանաներ կան, որոնք կուզեն ազգային եկեղեցական ժողովներում, նաեւ տարբեր աշխարհամասերի տեղական սինոդների կրոնական ժողովներում կամաց-կամաց քննարկման նյութ դարձնել կուսակրոնության պարագան: Ես կուսակրոնության հակառակ չեմ. ինչ որ սուրբ գրական է, ես ոչ ուժ կզգամ եւ ոչ էլ իրավունք դրան հակառակելու:

Ով որ կփափագի ամուրի մնալ, կուսակրոն մնալ, իր ընտրությունն ու կամքն է, թող մնա, ով որ կփափագի ամուսնանալ՝ թող ամուսնանա: Ես միայն մեկ բանի հակառակ եմ. ձեւականորեն կուսակրոն երեւալ, բայց կուսակրոն չապրել, եւ ձեւական կուսակրոնությունը շահարկել իբրեւ աստիճան, սանդուղք եկեղեցիի մեջ բարձրանալու համար, բայց չունենալ կուսակրոնի հոգեվիճակ եւ ապրելակերպ: Սա պարկեշտություն չէ եւ ոչ բարոյական:

- Կյանքում եղե՞լ են պահեր, սերեր, որ կարող էին փոխել Ձեր ուխտը:

- Ես կխորհեմ, որ որեւէ հոգեւորական անկեղծ չէ, եթե ասի, թե իր ծառայության շրջանին չեն եղել կանայք, որոնք սիրո, ամուսնության մտքով չեն մոտեցել, քանի որ մենք վանքերի մեջ չենք, այլ ժողովրդի: Եվ մեր առօրյա շփումների ընթացքին անշուշտ պիտի լինեն այնպիսիք, որոնք բերեւս ավելի մոտիկ զգացումներով պիտի մոտենան մեզ եւ մինչեւ իսկ առաջարկություններ անեն: Անշուշտ իմ հոգեւոր ծառայության շրջանում էլ այդպիսի դեպքեր եղել են... Բայց եթե ես հովվական եւ թե եղբայրական մոտեցումով իրենց հասկցնել եմ, թե ինչ է մեր ավանդությունը, ինչ է իմ ուխտը Աստծո հետ, եւ այլ բան կարելի չէ, իրենք հույսը պետք է կտրեն այդ տեսակ կապի մասին: Նրանք հիմա ամուսնացած են, զավակների տեր, մինչեւ իսկ պատահականության բերումով ես եմ պսակել, եւ ուրախ եմ տեսնելու նրանց երջանկությունը:

- Թուրքիո պատրիարքության եւ Մայր աթոռի կապը:

- Կապը ավանդական է, Ս. Էջմիածինը մեր Մայր աթոռն է, մայր կենտրոնն է ամենայն հայոց՝ Սուրբ Գրիգոր Լուսավորչի հաստատած կենտրոնը, իսկ Ամենայն հայոց կաթողիկոսը նաեւ ծայրագույն պատրիարք է: Պոլսո եւ Երուսաղեմի պատրիարքները պատմությունից եկող հատուկ պատվո տեղ ունեն Հայ եկեղեցվո եպիսկոպոսաց դասի մեջ:

Այսօր Էջմիածին Մայր աթոռի առաջնորդությամբ Թուրքիո հայոց պատրիարքությունը մաս կկազմի հայ եկեղեցու բոլոր ձեռնարկումներին: Օրինակ, քրիստոնեության ընդունման 1700-ամյակի պատրաստության մեջ ենք, եւ այդ ուղղությամբ Մայր աթոռը ինչ պարտականություն որ տա մեզ, լիուլի կատարել կջանանք: Այսինքն մեր Հայ առաքելական եկեղեցին մեկ է, մեկ գլուխ ունի: Ի սփյուռս աշխարհի հայությունն ինչպես մեկ ազգ, մեկ հայրենիք ունի, այնպես էլ մեկ գլուխ եկեղեցու մեջ՝ Ամենայն հայոց կաթողիկոսը:

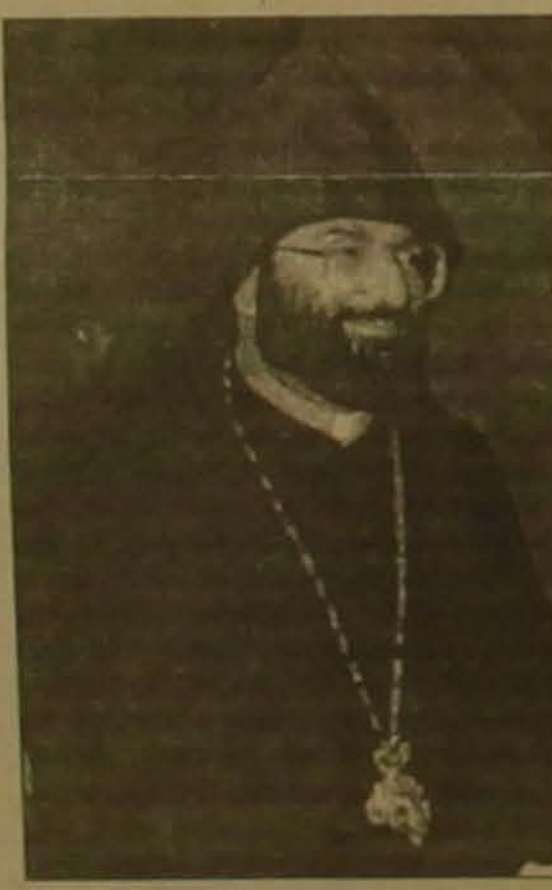

ՄԱՆՎԵԼ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

միջազգային

Եվրո. եվրոպական միասնական դրամանիշ

Ինչպիսի՞ն կլինի նոր Եվրոպան

Եվրոպայում միասնական դրամանիշ մտցնելու որոշումը միայն սկիզբն է այն մեծ գործընթացի, որի հետեւանքով հավանաբար ծնունդ է առնելու մի նոր, գերհզոր իշխանություն: Ինչպիսի՞ն է լինելու նոր Եվրոպան, ասենք, տասը տարի անց: «Եվրոպական գնացքն արագ է շարժվելու», ըստ ոմանց: Պետք է հատուկ համապատասխան եզրակացություններ անել:

Վերոնշյալ հարցի պատասխանի մեջ ավելի շատ «եթեներ» կան, քան Ռեդյարդ Քիփլինգի հայտնի բանաստեղծության մեջ: Եթե մինչեւ տարեվերջ երկրների մի որոշակի խումբ բավարարի Մաաստրիխտի պահանջները, ապա միասնական դրամանիշը կարող է իրականություն դառնալ 1999-ին: Եթե բյուջեի դեֆիցիտի նվազումների պահանջը խռովությունների չառաջնորդի, ապա եվրոն կարող է դուր գալ եվրոպացիներին: Եթե միասնական դրամանիշը իրոք նվազեցնի գործարք կատարելու արժեքը, ապա եվրոպայում տնտեսությունը կարող է զարգանալ արագ: Եթե եվրոպացիները զգան, որ մեկ ընդհանուր եվրոպական կենտրոնական բանկի (ԵԿԲ) վարած դրամական քաղաքականությունը բավարար է, ապա նրանք կարող են հոժարակամ հրաժարվել այլ բնագավառներում իրենց ինքնուրույն քաղաքականությունից: Եթե եվրամիությունը նաեւ հետագայում իրականացնի միասնական պաշտպանության, արտաքին եւ հասարակական հարաբերությունների քաղաքականության հարցերը, ապա եվրոպայի Միացյալ Նահանգների (ԵՄՆ) ծնունդն անխուսափելի կդառնա: Եթե ԵՄՆ-ն իրականություն դառնա, ապա կլինի մի նոր գերհզոր իշխանություն, որը կփոխի ամբողջ աշխարհը:

Թերահավատներ անշուշտ կան, որոնք պնդում են, որ նման բան «երբեք տեղի չի ունենա»: Եվ իրոք, նշված պայմաններից մեկի անհաջողության դեպքում ամբողջ գործընթացը կարող է տապալվել: Բայց նրանց պետք է հիշեցնել, որ 1940-ական թվերից սկսած, երբ Ժան Մոնեն եւ Ռոբեր Շումանն առաջին անգամ մտահղացան միավորել Ֆրանսիայի եւ Գերմանիայի ածուխի եւ պողպատի արդյունաբերությունները մի ընդհանուր իշխանության ներքո, եվրոպայում ինտեգրացման յուրաքանչյուր փուլ հաջողությամբ է պսակվել: Ինչո՞ւ: Որովհետեւ միասնության հարցերում եվրոպացիներն ավելի շատ սրտով են մտածում, քան մտքի դատողությամբ: 1940-ականների մղձավանջը վերապրած մարդիկ հասկացել են, որ եվրոպան երկու անգամ միլիոնավոր զոհեր է տվել սոսկ այն պատճառով, որ պետությունները ծառայել են իրենց ազգային նեղ շահերին: Նրանք երդվել են «այլեւս երբեք» չկրկնել այդ սխալը:

Եվ քայլ առ քայլ կազմավորվեց եվրամիությունը: Եթե եվրոպացիները, զոհելով իրենց ինքնուրույնությունը, կարողացել էին միանալ ածուխի եւ պողպատի արդյունաբերություններում, նշանակում է նրանք լուրջ էին այլեւս պատերազմելու իրենց մտադրությունների մեջ: Եթե մի ընդհանուր շուկայի ստեղծումով գերմանական արդյունաբերությունը կարող էր արտահանել եւ ֆրանսիական հողագործությունը պաշտպանվել, ապա երկու երկրները կարող էին շահել եւ բարգավաճել: Եթե այդ շուկայում ապրանքները, կապիտալը եւ աշխատուժը ազատորեն կարող էին մայրցամաքով մեկ տեղափոխվել, ապա արդյունքում ամբողջ եվրոպան պետք է շահեր: Եվ վերջապես, եթե նրանք միեւնույն դրամանիշը օգտագործեին, ապա կդադարեին իրարից տարբեր լինելուց, պատճառ չէին ունենա սպանելու մեկմեկու:

Արեւմտյան եվրոպայում, եւ հավանաբար նաեւ ամենուրեք, տնտեսությունը առաջնային դեր է կատարում քաղաքականության մեջ: Մեր դարաշրջանի վերջում այդ ճշմարտությունը կյանքի կոչեց Գերմանիայի կանցլեր Հելմուտ Քոլը, երբ նշեց, որ դրամանիշերի միասնությունը պատերազմի եւ խաղաղության խնդիր էր, իսկ ֆինանսիստներն ու թերահավատները չհասկացան, որ երկրորդ երկրորդ աշխարհամարտում կորցրած կանցլերի համար դա իրոք այդպես էր: Եվրոպական մյուս երկրների վստահությունը շահելու միակ միջոցը ցույց տալն էր, որ Գերմանիան պատրաստ է զոհելու իր ինքնուրույնությունը հանուն համաեվրոպական շահերի:

Գերմանացիները պետք է հասկանային, որ իրենք նույնքան եվրոպացիներ են, որքան գերմանացիներ: Քոլի հավանական հաջորդը եւ Բունդեստագում նրա կուսակցության առաջնորդ Վոլֆգանգ Շոյբլը շատ հստակ ձեւով է ներկայացրել հարցը. «Շպիգել» թերթին տված հարցազրույցում նա նշել է. «Տնտեսության եւ դրամանիշերի միասնությունը հսկայական քայլ է, որին պետք է հաջորդի քաղաքական միասնությունը: Դա էլ իր հերթին առաջադրելու է մեկ, ընդհանուր քաղաքականության մշակում արտաքին հարաբերությունների եւ անվտանգության բնագավառներում եւ բարեփոխումների իրականացում համապատասխան կառույցներում:

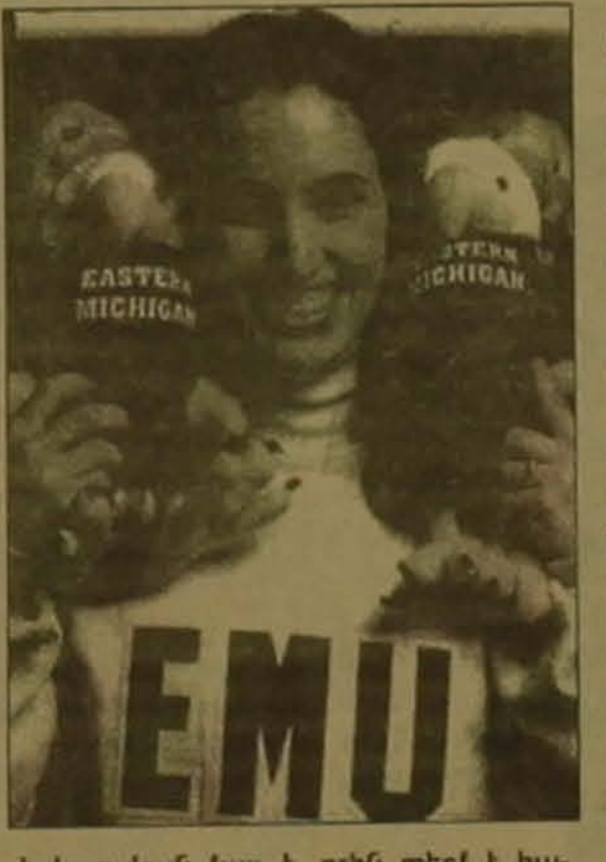

Բրիտանիայի արտգործնախարար Մալքոլմ Ռիֆկինդը հարց է տվել, թե ինչո՞վ է գերմանացիների պատկերացրած նոր եվրոպան ետ մնում ֆեդերալիզմից: Պատասխանը միանշանակ էր՝ ոչնչով: Բայց այդ ֆեդերալ կառույցն ստեղծելու համար դրամանիշերի միասնությունը նախ պետք է իրականություն դառնա: Այդ նկատառումներից ելնելով, պաշտոնական Գերմանիան փորձում է իր համաքաղաքացիներին վստահեցնել, որ «եվրոն» նույնքան ամուր ու կայուն դրամանիշ է լինելու, ինչքան մարկը: «Իրականում եվրոն լինելու է դոյչմարկի վերանվանված տարբերակը», ասում է Ֆրանկֆուրտի Մերիլ Լինչ հաստատության ավագ ռազմագետ Հոլգեր Շմիդինգը:

Նոր տարուց ի վեր ֆրանսիական կառավարությունը փորձում է շեշտն ավելի շատ դնել միասնության քաղաքական ուղղվածության վրա՝ ձգտելով, որ բոլոր որոշումները չընդունվեն միայն Ֆրանկֆուրտի բանկիրների կողմից:

Երկու երկրների միջեւ այս նոր տարակարծություններն անհանգստություն են պատճառում ոմանց: «Նրանք վախենում են, որ դրամանիշերի միասնության գործադրումը հետաձգվի, եւ էլ ավելի արժեզրկվեն մյուս տարադրամները, հատկապես ֆրանկը: Դա անմիջապես քաղաքական լարվածություն կառաջացնի Գերմանիայի եւ Ֆրանսիայի միջեւ», բացատրում է ազգային անվտանգության գծով Քոլի երբեմնի խորհրդական Հորստ Թելտչիկը:

Բայց մեկնաբանների կարծիքով, նման բան անհավանական է: Վերջերս Բրյուսելում կայացած հանդիպման ընթացքում, նրանք, ըստ «Մոնդ» հանդեսի, ընդհանուր անվտանգության վերաբերյալ համաձայնագիր են ստորագրել եւ պատրաստվում են քննարկել միջուկային զենքի դերը եվրոպական պաշտպանության քաղաքականության մեջ: Երկու երկրների արտգործնախարարներն առաջիկա երկու տարիների ընթացքում որոշելու են, թե ո՞ր երկրներն են համապատասխանում Մաաստրիխտի պահանջներին, ո՞վ է դառնալու կենտրոնական բանկի նախագահը, ի՞նչ արժեք է ունենալու եվրոն միջազգային շուկայում եւ ինչպե՞ս են քաղաքական ու տնտեսական գործոններն ազդելու շահույթի տոկոսների վրա: Նման հարցերի լուծումը, հավանաբար, պատասխանելու է շատ «եթեների»: «Ֆրանսիան եւ Գերմանիան գնալով ավելի են մերձենում: Հույս ունենք, որ մեր օրինակը ավելի լայն ինտեգրացման խթան կհանդիսանա մյուս երկրների համար», նշել է Գերմանիայի արտգործնախարար Քինկելը հանդիպման ավարտին: Բայց սա դեռ հարցի մի կողմն է: Ի՞նչ է լինելու հետո: Ինչպիսի՞ն է լինելու եվրոպան, ասենք, տասը տարի անց:

Եվրոյի ջատագովների պատկերացմամբ, միասնական արժույթը մեծապես նվազեցնելու է ապրանքների եւ ծառայությունների առք ու վաճառքի արժեքը: Լեհաստանն ու Չեխիան շատ կարգով միանալու են համակարգին: Ֆրանկֆուրտի խիստ հսկողության ներքո կառավարությունները հնարավորին չափ կրճատելու են իրենց դեֆիցիտը՝ վախենալով տուգանքներից: Որոշ երկրներ դրա համար դիմելու են սոցիալական ապահովության հատկացումների կրճատումների, որն էլ իր հերթին դժգոհություն եւ նույնիսկ հուզումներ է առաջացնելու բնակչության շրջանում: Երկրները մասնագիտանալու են որոշակի արդյունաբերությունների մեջ, եւ քանի որ մինչեւ 30 տարեկան երիտասարդները իրենց եվրոպացի են համարելու (ի հակադրություն որոշակի ազգության), ազատորեն տեղափոխվելու են մի վայրից մյուսը՝ ավելի հարմար աշխատանքի որոնումներով: Ձեւականությունը պահպանելու համար գերմանացու կամ ֆրանսիացու փոխարեն նորաստեղծ ԵՄՆ-ի նախագահ է ընտրվելու մի հոլանդացի:

Այսքա՞նը: Ոչ: Միասնական պաշտպանության քաղաքականությունը խաղաղություն է բերելու: ԵՄՆ-ն ժառանգելու է Ֆրանսիայի եւ Անգլիայի միջուկային զենքերը, զբաղեցնելու է մեկ տեղ ՄԱԿ-ի անվտանգության խորհրդում եւ ԱՄՆ-ի հետ բանակցելու է հավասարի կարգավիճակով:

Բայց կարող է պատահել, որ միանալուց հետո, ասենք, Իտալիան չկարողանա բավարարել ներկայացված պահանջները եւ առաջին անգամ տուգանվելուց հետո, վտարվի ամբողջ համակարգից, Իտալիայի աջակողմյան ամբոխը մոլեգնած հրդեհի գերմանական բոլոր հաստատությունները, իսկ Ֆրանսիայում ազգային ճակատի ներկայացուցիչները, վաստակելով քվեների 25 տոկոսը, իրենց ձեռքը վերցնեն որոշ քաղաքների կառավարիչների պաշտոնները եւ սկսեն նեոֆաշիստական քաղաքականություն վարել: Մինչ այդ Անգլիան, դեռեւս տատանվելով, ականատես լինի արտաքին ներդրումների աղետալի անկման եւ ֆունտ ստեռլինգի արժեզրկման հետեւանքով չկարողանա արտահանել իր արտադրանքը: Արդյունքում բողոք ներկայացնի Համաշխարհային առեւտրական կազմակերպությանը, եւ թերթերն սկսեն գրել «բրիտանական հարցի» մասին: Շոտլանդիան գերադասի Բրյուսելը Լոնդոնից եւ անջատողական տրամադրություններն այսուհետ ուժեղանան:

Իհարկե, նման սցենարները չափազանցություններ են: Իրական կյանքում մարդիկ հաճախ գտնում են հարմարվելու ձեւը: Դրամանիշերի միասնության հարցում նրանք կկարողանան հարմարվել՝ չցանկանալով անպայմանորեն խորանալ ինտեգրացման հետագա գործընթացի մեջ: Բայց դիտորդների կարծիքով, առանց այդ հետագա խորացման, առանց քաղաքական եւ պաշտպանական ինտեգրացման, դժվար թե դրամական միասնությունը կարողանա գոյատեւել: Եվրոյի ջատագովները հստակ նշել են, որ դա «պարզապես մի քայլ է դեպի ավելի հեռու գնացող նպատակներ»: Նրանք վճռել են, ինչպես Քիփլինգի «Եթե»-ն է ավարտվում, «նվաճել աշխարհը եւ ամեն ինչ, որ դրանում է»:

«ՆՅՈՒԶՈՒԻՔ»

ՄՈՍԿՎԱ

Գենադի Տարասով. Կովկասը չի մտնում ՆԱՏՕ-ի գործունեության ոլորտի մեջ

ՄՈՍԿՎԱ, 14 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Անդրկովկասում հակամարտությունների կարգավորման գործում Ռուսաստանի առաջատար դերն ակներեւ է, եւ դա ընդունում են բոլոր շահագրգիռ կողմերը՝ հաշվի առնելով քաղաքական, տնտեսական, պատմական եւ ռազմավարական գործոնները: Ասուլիսում ՌԴ արտգործնախարարության տեղեկատվության եւ մամուլի դեպարտամենտի տնօրեն Գենադի Տարասովն այսպես է մեկնաբանել այն հաղորդումները, որ ՆԱՏՕ-ի գլխավոր քարտուղար Խավիեր Սոլանայի անդրկովկասյան երկրներ ձեռնարկած ներկայիս ուղեւորության ընթացքում արծարծվել է տարածաշրջանի «թեժ կետերի» վերացմանը Ուխտի խաղաղարար ուժերի մասնակցության հնարավորության խնդիրը:

Հիշեցնելով, որ Անդրկովկասում խաղաղարար գործողություններում ներգրավված են մի շարք միջազգային կազմակերպություններ ու կառույցներ, մասնավորապես ՄԱԿ-ը, ԵԱՀԿ-ն եւ ԱՊՀ-ն, արտգործնախարարության պաշտոնական ներկայացուցիչը նշել է, որ «շատ պետություններ հաճախ են հանդես գալիս Ռուսաստանի օժանդակությունը շարունակելու եւ ուժեղացնելու օգտին»:

Ինչ վերաբերում է ՆԱՏՕ-ին, Գենադի Տարասովը նշել է, որ Կովկասը չի մտնում այդ կազմակերպության գործունեության ոլորտի մեջ, եւ նրա մասնակցությունը հազիվ թե կարող է իրապես օգնել տարածաշրջանում հակամարտությունները կարգավորելու եւ «թեժ կետերը» վերացնելու գործին:

Ադրբեջանական նավթի փոխադրման բանակցությունները կվերսկսվեն փետրվարի վերջին - մարտի սկզբին

ԲԱՔՈՒ, 14 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ-ANS-PRESS: Փետրվարի վերջին-մարտի սկզբին Ադրբեջանի պետական նավթային ընկերությունը (ԱՊՆԸ) Ռուսաստանի «Տրանսնեֆտ» խողովակաշարային ընկերության հետ կվերսկսի բանակցությունները Ռուսաստանի տարածքով ադրբեջանական նավթի փոխադրման առեւտրային պայմանների մասին: Շուտով կշարունակվեն նաեւ «Տրանսնեֆտի» եւ Չեչնիայի «ՅՈՒՆԿՈ» հանրային նավթային ընկերության բանակցությունները Չեչնիայի տարածքով կասպիական նավթի արտահանությունից ստացվող շահույթի բաշխման մասին:

• Ինչպես հաղորդում է ANS-press գործակալությունը, մինչեւ օրս «ՅՈՒՆԿՈ»-ի եւ Ռուսաստանի վառելիքի եւ էներգետիկայի նախարարության միջեւ եղած տարաձայնությունները լուծված չեն, եւ հետաձգված է կողմերի միջեւ համագործակցության համաձայնագրի ստորագրումը: Դրա պատճառ է դարձել այն, որ սպասվում էր Չեչնիայում նոր կառավարության ձեւավորում: Սակայն Ադրբեջանի համար կարեւոր է լոկ այն, թե երբ այդ ամենը կկատարվի: Չեչենական ղեկավարության հետ պայմանավորվածության հասնելուց հետո միայն «Տրանսնեֆտը» կկարողանա ձեռնամուխ լինել ԱՊՆԸ հետ կառուցողական բանակցությունների: Իսկ առայժմ հյուսիսային երթուղին փակ է, եւ Ադրբեջանը դրանից միայն կորցնում է:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Սափարմուրադ Նիյազովը հինգ նոր համաձայնագիր է ստորագրել Իրանի հետ

ԹԵՀՐԱՆ, 14 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Տարբեր բնագավառներում համագործակցելու մասին հինգ համաձայնագրի ստորագրումով ավարտվեց Թուրքմենստանի նախագահ Սափարմուրադ Նիյազովի այցը Իրան: Կողմերը պայմանավորվել են ընդլայնել կապերը տրանսպորտի, առեւտրի, երկաթուղու կառուցման, ամբարտակների շինարարության եւ շրջակա միջավայրի պահպանության ոլորտներում: Բանակցությունների ընթացքում քննարկվել են նաեւ Հայաստանի եւ Ուկրաինայի հետ բազմակողմանի համագործակցության հեռանկարները:

Թուրքիան ուղղաթիռներ է գնում արեւմտյան երկրներից

ԱՆԿԱՐԱ, 14 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Թուրքիան «Եվրոքոպտեր» եւ «Սիկորսկի» արեւմտյան առաջատար ընկերությունների հետ համաձայնագիր է կնքել իր զինված ուժերի համար 30 ուղղաթիռ գնելու մասին: Այդ փաստաթուղթն ստորագրվել է հինգշաբթի Անկարայում: Առաջին երկու մեքենաները կմատակարարվեն 1999 թ. հուլիսին՝ Ֆրանսիայից, մնացածները մինչեւ 2002 թ. կհավաքվեն Թուրքիայի ավիացիոն եւ տիեզերական արդյունաբերության կոնցեռնի կողմից:

Հավելը ներում շնորհեց հայրասպանին

Չեխիայի նախագահ Վացլավ Հավելը ներում շնորհեց հայրասպանության համար 4 տարվա ազատազրկման դատապարտված Մարտին Օղլոժիլին: Հանցագործի մայրը՝ Վերա Չասլավսկան նախկինում մարմնամարզուհի է եղել եւ 60-ականներին օլիմպիական խաղերում բազմաթիվ ոսկե մեդալներ շահել: Նա նաեւ... Հավելի մերձավոր բարեկամն է:

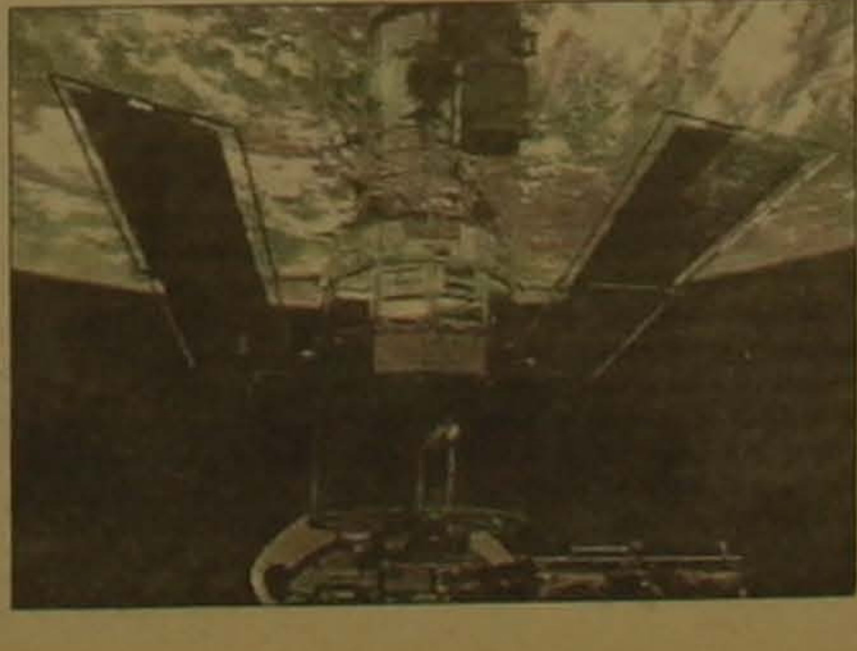

Փետրվարի 13-ին Հաբլ Սփեյս կոչվող հեռադիտակը տեղադրվեց Սփեյս շաթլ դիսկավերի տիեզերանավի վրա: Դա մասն է կազմելու 350 մլն դոլար արժողությամբ օրբիտային տիեզերական հեռադիտակի վերազինման ծրագրի:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

90-ին մրցույթ էր հայտարարվել. մրցույթին մասնակցող 2 նախագծերն էլ հավասար պայմաններ ունեին, ես այստեղ չէի. եկել եմ, զուգահեռ սկսել ենք աշխատել մեր նախագծի վրա, որի մասին տեղյակ եմ պահել: Հանձնաժողովը մեկն է ներկայացրել կաթողիկոսին ու վերջ անցել է: Երևանում կառուցվում է քաղաքի ամենամեծ տաճարը, ու հասարաջերմապահպանության, բնական լույսի խնդիրները լուծված են: Նրա բացառությամբ, տվյալ ծավալը անհնարին մակերեսույթի մեջ տեղավորելը, 3-ից 4 անգամ զանգված պակասեցնելը նույնքան անգամ երկրաշարժադիմացկուն է դարձնում կառույցը: Հնարավոր տատանումների դեմքում ներքևի և վերևի միջև ստեղծված հակակշիռը կօգնի

«Սա լուրջ խնդիր է: Մեր հանրապետության բոլոր ճարտարապետները պիտի մասնակցեն», ասաց Մարգո Ղուկասյանը: Մի նախագիծ, որը ստեղծվել է զուգահեռ, մնացել է ստվերում»: «Ինձ չարացնում է այն, որ ոչ բոլորն են սիրական վերաբերմունք ունեցել, հասարակությունից էլ մեկուսացրել են», կարծիք հայտնեց ՀԳՄ նախագահ Հրանտ Մաթևոսյանը դիր, հայրական, որդիական վերաբերմունք ունենային», ներկա Հրանտ Մաթևոսյանը դարձյալ շեշտելով, թե մեծ հույս չի ակնկալում, քանի որ «մարդիկ իրենց ձեռքը հաց են զցել, իսկ հաց խլելու խնդիրը դժվար է»: «Թող դրվի լայն քննարկման», բարբոքվեց Մեսաքսեն: «Քաղաքաշինության, գլխավոր ճարտարապետը, կաթողիկոսը, ՀՀ նախագահը չգիտե՞ն

Մի «այլանդա՞կ» էլ կավելանա

Մայր տաճարի ո՞ր տարբերակը կպարտադրվի երևանցիներին

Երևանում քրիստոնեության 1700-ամյակի առիթով կառուցվելիք Սուրբ Գրիգոր Լուսավորիչ Մայր տաճարի նախագծերի, մրցանակաբաշխության արդյունքների մասին «Ազգը» ժամանակին տեղեկացրել է, էջ տրամադրել թե հանձնաժողովի հավանությանն արժանացած Ստեփան Քյուրքչյանի նախագծին, թե երկրորդ Արտակ Ղուլյանի նախագծին: Պարզվեց, կա նաև երրորդ նախագիծը, որի վրա ստեղծագործական խումբը (ճարտարապետներ Համլետ Խաչատրյան, Հայկ Ասատրյան, Գրիգոր Նալբանդյան, խորհրդատու-կառուցող Կարեն Քարամյան, խորհրդատու-երկրաշարժագետ Միխայել Մելքումյան) աշխատել է 7 տարի, փորձել է ներկայացնել Մայր աթոռի Հոգևոր գերագույն խորհրդին ապարդյուն: «Հիմա էլ գնանք Վեհարան, չեն թողնի, չի հասնի տեղ», Մայր տաճարի մանրակերտը ցույց տալով, երեկ Գրողների տանը հավաքված լրագրողներին ասաց նախագծի հեղինակ, Արագածոտնի գլխավոր ճարտարապետ Համլետ Խաչատրյանը:

կայնությանը չի ներկայացվում, մասնագիտական քննարկում չի լինում, հենց սկզբից տեղեկացրեց Համլետ Խաչատրյանը: Իրենց առաջարկածը (որ պատկերված է լուսանկարում) հիշեցնում է Էջմիածնի Մայր տաճարը, Մատուռային Հռիփսիմեն, ինչ-որ տեղ Զվարթնոցը: Կարող է տեղավորել 1200 նստած և 2400 կանգնած աղոթողների: Ներքևում բաց սրահ է նախատեսված, նաև երկրորդ սրահ, արդեն 900 նստատեղով դահլիճ, որի արևմտյան մասում երգեհոն է տեղադրված: Կառույցի քաշը թեթև է, հետաքրքիր է լուծված օդափոխության և ջրահեռացման խնդիրը: Շենքի ներսում միշտ հով կլինի և տաք: Արտաքին պարագիծը նկարագրույնի է հատված, դրսի պատերը քիչ են (60x60x54): Օգտագործվելու են դեղին Անիի տուֆ և բետոն, նաև երկաթյա կառուցվածքներ: Տանիքը կծածկվի երկարադիմացկուն թիթեղով: Երկրաշարժադիմացկուն լինելու համար գմբեթը կտրված է, ինչպես Տաթևի Պողոս-Պետրոս եկեղեցունը:

Կառուցապետ Կարեն Քարամյանի ասելով, Մայր տաճարի հիշյալ տարբերակը համապատասխանում է միջազգային նորմերին

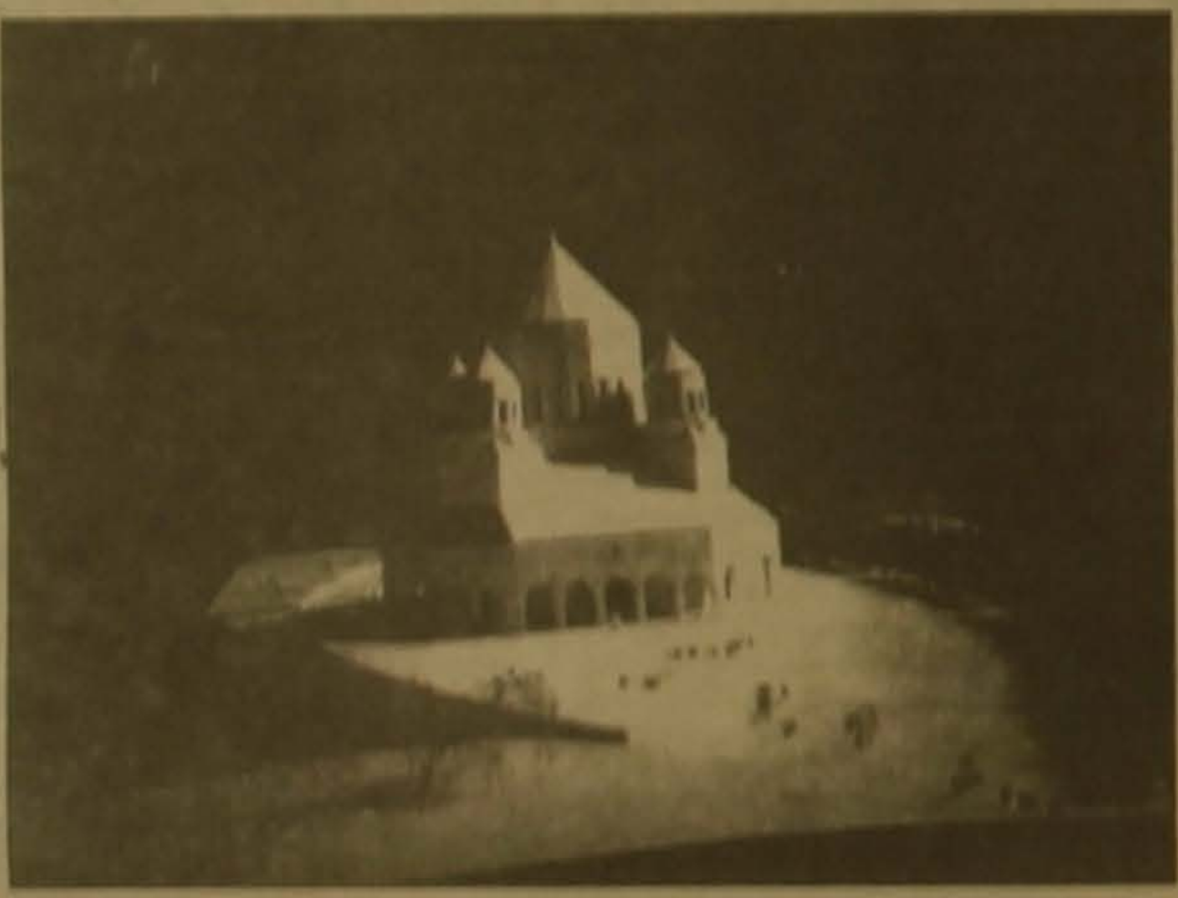

կանգուն մնալ: «Մյուս նախագծում իմ թվարկած ստատիկությունները լրիվ պահպանված չեն», նշեց պրն Քարամյանը:

Ըստ քաղաքաշինության վարչության տվյալների, ներկայացված «այլընտրանքային» նախագծի իրականացումը պահանջում է 11.66 միլիոն դոլար, ինչն ըստ Համլետ Խաչատրյանի, 2 անգամ պակաս է «շահած» նախագծից:

Երեկվա հավաքը թեև «անցուր փորձ» համարելով՝ «Շատ կուզենայի, ասաց նա, որ Երևան քաղաքում չպարտադրվեր էս մի այլանդակ կառույց, ինչպիսին այսօր մարզահամերգային համալիրն է: Չէի ուզենա, որ երբ պատվիրատուն ուրիշն է, ու մենք դրան չենք գնում, ուրեմն օտար պիտի լինենք: Իմ համակրանքն էս նախագծին է: Կուզենայի, որ ծնրա-

ինչ է կառուցվում», իր հերթին հարցրեց Հրաչյա Մաթևոսյանը:

«Չգիտեն, ասաց Համլետ Խաչատրյանը, պատվիրատուն չի տեսել մեր նախագիծը: Օղակաձև զբոսայգում արդեն փորում են, իսկ քաղաքի գլխավոր ճարտարապետն ասում է, թե ստորագրված թուղթն ինքը չի տեսել»: Ի դեպ, քաղաքի գլխավոր ճարտարապետ Արթուր Մեսչյանը ներկա չէր երեկվա քննարկմանը, թեև նրան հրավիրել էին (մեզ հայտնի է, որ նա այդ պահին մասնակցում էր մի այլ քննարկման սեյսմիկ պաշտպանության ծառայությունում):

Օղակաձև զբոսայգում աշխատանքը սկսել են: Շատերն ասում են ուշ է, նոր քննարկումներ ավելորդ... Միթե ուշ՞:

«Ինտենսիվ աշխատանքի դեպքում, ասում է Համլետ Խաչատրյանը, 3 տարում կարելի է վերջացնել: Ճարտարապետական նախագիծը 1 ամսում կվերջացնենք, կառուցողականը 4 ամսում»:

Արժե՞: Միգուցե, իսկապես լայն քննարկում է պետք հրավիրել, մանավանդ որ «վստահությունը», թե մրցույթում հաղթել է լավագույն տարբերակը, վաղուց կասկածելի է դարձել:

ԱՆԱՀԻՏ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ

Մեկենասության մեկնարկ Հայաստանում

Վերջին տարիների վայրիվերումների հիմնական հարվածը ակամա կողմնորոշված է եղել մտավոր խավի ուղղությամբ: Այսպես է եղել միշտ՝ շրջադարձային բոլոր ժամանակներում և այս տրամաբանությունը բացատրվում է գլխավորապես հոգեբանորեն: Սակայն հոգեբանության մասին չէ, որ այսօր կուզենք խոսել: Խնդիրն ավելի բազմաբնույթ է, քանզի հենց մտավորականությունն է յուրաքանչյուր ժողովրդի Ազգային Արժեքի կերտողը և, հետևաբար, նման կերտվածքն՝ է ամեն մի ազգի ինքնության գլխավոր վկայականը: Ավելորդ է խոսել այնտիպի երկրների ապագայի մասին, որոնցում մտավորականությունը ամենից անապահով և ընչազուրկ խավն է: Ցավոք, այսօր մեզանում ստեղծվել է իրավիճակ, երբ նկարիչը զուրկ է ներկ ու կտավից, կենսաբանական պահանջը բավարարելուց, ցուցահանդեսներ կազմակերպելու հնարավորությունից, գրողը՝ գիրք տպագրելու հնույթից, գիտնականը՝ իր աշխատանքի գործնական արդյունքը տեսնելու պահից... Օրինակները շատ են, զուգորդությունները նույնպես: Այլ կերպ ասած, մտավորականը ներկայումս զրկված է ներկայանալու և ներկայացնելու հնարավորությունից՝ իր ամբիոնից, իր բեմից, իր ատյանից: Ձևավորված չէ համապատասխան շուկա, որի գոյությունն է սույն մեր արվեստի և գիտության նվաճումների «աշխարհի երես դուրս բերելու» երաշխիքը: Եվ բոլոր ժամանակներում նման շուկաների կազմավորման, առանձին ձեռներեցների ֆինանսական և ներկայացման գործում վճռական դեր են կատարել մեկենասները, որոնց անունները իրենց տեղն են գտել պատմության էջերում, առանձին դեպքերում նույնիսկ ստեղծագործող այրերի անունների հետ հավասար: Իռլանդացիք կասեն՝ «լցվում է, որտեղ դատարկ է»:

1997-ի հունվարի 31-ին, ՀՀ արդարադատության նախարարությունում գրանցում է ստացել «Զարկ» բարեգործական միություն հասարակական կազմակերպությունը, որի գործունեության նպատակները ուղղակիորեն առնչվում են վերը նշված հարցադրումներին: Ինչպես մեր զրույցի ընթացքում վկայեց միության նախագահ Նորայր Գրիգորյանը, կազմակերպությունն իր առաքելությունը տեսնում է արվեստի, մշակույթի, գրականության, գիտության զարգացումը հնարավորին չափով ապահովելու, այդ ասպարեզում գործող մարդկանց օժանդակելու մեջ: Իր գոյության երկու շաբաթների ընթացքում, կազմակերպությունն արդեն հասցրել է առաջին անգամ հայերեն թարգմանությամբ լույս ընծայել Իոսիֆ Բրոդսկու գիրքը (թարգմանիչ՝ Շանթ Մկրտչյան), Կամերային երաժշտության տանը կազմակերպել գրքի շնորհանդեսը, որտեղ կարելի էր տեսնել հայտնի և դեռ անհայտ արվեստագետների, գրողների, թատրոնի և երաժշտության մարդկանց, նկարիչների, ինչպես նաև գիտնականների, ազգային փոքրամասնությունների ներկայացուցիչների, լրագրողների: «Մեր գործունեության ֆինանսական աղբյուրները գոյանալու են միության դրսի ձեռնարկությունների միջոցով, և այդ ձեռնարկությունները աշխատելու են մի քանի ուղղությամբ՝ առողջապահություն, մշակույթ, գովազդ, տուրիզմ, արտադրություն: Կարևորագույն ճյուղերից է գիտական ձեռքբերումների ներդրումը արտադրության մեջ: Գումար ոչ մեկից չենք խնդրելու», ասում է Նորայր Գրիգորյանը: «Այդուամենայնիվ, մեկը մարտադաշտում զինվոր չէ, ես ունեմ պրոֆեսիոնալ համախոհներ, որոնց հետ միասին հուսով եմ կկարողանանք լուծել միության առջև դրված խնդիրները: Բացի այդ, երկար ժամանակ աշխատելով եվրոպական բիզնեսի աշխարհում, ես ձեռք եմ բերել հուսալի ընկերներ, որոնք նույնպես, կարծում եմ, կօգնեն մեր կազմակերպությանը՝ նախատեսված ծրագրերն իրականացնելիս»: Ինքը՝ Նորայր Գրիգորյանը երիտասարդ բիզնեսմեն է, սովորել է Երևանի ավտոտրակտորային տեխնիկումում, ապա կրթությունը շարունակել է Մոսկվայի Պլեխանովի անվան ժողովրդական տնտեսության ինստիտուտում (ներկայումս՝ Կոմերցիոն ակադեմիա), որից հետո ավարտել է Բիզնեսի բարձրագույն դպրոցը:

Շուրջ 10 տարի աշխատել է Հայաստանի սահմաններից դուրս: Ամիսներ առաջ վերադարձել է հայրենիք, ինչպես ինքն է ասում «էներգիան և ունակությունները Հայաստանում դրսևորելու և Հայաստանին ծառայեցնելու նպատակով»: «Զարկի» գոյության առաջին երկու շաբաթները կարծես վկայում են հօգուտ այդ դրսևորումների արդարացիության: Ինչ-

մեր հարցազրույցի ժամանակ, Նորայր Գրիգորյանին հանդիպելու եկավ Երևանի քաղաքապետարանի Կամերային նվագախմբի տնօրեն Կամո Հովհաննիսյանը... Հիշեցնեմ, որ հենց հիշյալ նվագախմբի երաժիշտներն էին Կամերային երաժշտության տան ցուրտ դահլիճում իրենց նվագով ջերմացնում շնորհանդեսային պահը: Ունկնդիր եղա հյուրախաղերի հետ կապված զրույցի, և տպավորությունն այն է, որ «Զարկ» բարեգործական միությունը գործին իրոք «տենդ է կպել»: Հուսանք, որ այդպես կլինի նաև ապագայում: Մոտակա ապագան, ի դեպ, ապրիլ ամսին խոստանում է ցուցահանդես Կիևում, ուր ներկայացված կլինեն ժամանակակից հայ նկարիչների և քանդակագործների ստեղծագործությունները:

«Զարկ» բարեգործական միության նախագահությունը բաղկացած է 15 անդամներից, որի շարքերում են հայտնի գիտնականներ, բժիշկներ և մշակույթի մարդիկ: Նախագահության շուրջ 90 տոկոսը գիտության ներկայացուցիչներ են: Կազմակերպությունը փաստորեն կոլեգիալ մարմին է: Ի դեպ, հարցերի մասին, քննարկվելիք և այսպես ասած «օրակարգ մտած» բոլոր խնդիրները բացառապես կապված են լինելու մտավոր խավի ներկայացուցիչների և կազմակերպությունների հետ: Նորայր Գրիգորյանի կարծիքն է, որ փրկելով մտավորականներին միայն հնարավոր է փրկել երկիրը: Քո երկիրը:

ԱՐՍԵՆ ՂԱԶԱՐՅԱՆ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ֆ. Դովլաթյանի «Կարոտ»-ը Լոս Անջելեսում

Տաղանդավոր կինոռեժիսոր Ֆրունզե Դովլաթյանի «Կարոտ» հայտնի ֆիլմը առաջիկա երկուշաբթի օրը ներկայացվելու է Լոս Անջելեսի «Ջեներալ Սինեմա» կինոթատրոնում, անգլերեն ենթագրությամբ: Ֆիլմի ռեժիսորը, որ Բոստոնում

գումարված ՌԱԿ Ընդհանուր ժողովին մասնակցելուց հետո այժմ շրջայց է կատարում Կանադայի ու Մ. Նահանգների տարբեր քաղաքներում, անձամբ ներկա է գտնվելու ֆիլմի ցուցադրմանը և բացատրություններ է տալու նրա ստեղծման հանգամանքների մասին: Ֆիլմի ցուցադրությունը կազմակերպել է Թեքեյան մշակութային միության Լոս Անջելեսի մասնաճյուղը: Հիշեցնենք, որ Ֆ. Դովլաթյանը նախագահն է Հայաստանի Թեքեյան մշակութային միության վարչության:

97-ը նոր ներկայացումների տարի կլինի

ԵՐԵՎԱՆ, 14 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՓԱՍ: Ներկայացնելով Պարոնյան թատրոնի նոր թատերաշրջանի ծրագրերը, թատրոնի գեղարվեստական ղեկավար Երվանդ Ղազանչյանը 97-ը համարեց նոր ներկայացումների տարի, միաժամանակ նշելով, որ նախորդ տարվա ընթացքում թատրոնում ստեղծվել է 5 նոր ներկայացում: «Թատերական իրադարձություններով առատ է այս տարին, և Պարոնյան թատրոնը պետք է իր արժանի տեղն ունենա Երևանի թատերական կյանքում», ասաց Երվանդ Ղազանչյանը: Թատերաշրջանի ընթացքում հանդիսատեսին կներկայացվի «Խաղ սիրո և պատահականության» նոր կատակերգությունը, որը պատրաստվում է բացառապես երիտասարդ ստեղծագործական խմբի կողմից: Ներկայացման բեմադրող ռեժիսորն է թատերական ինստիտուտի ռեժիսորական բաժնի շրջանավարտ Իշխան Մելքոնյանը, իսկ իր ուսանողի բեմադրական աշխատանքը ղեկավարում է Ստեփան Ղազարյանը: Միաժամանակ, թատրոնում սկսվել են Գևորգ Սարգսյանի «Սիրուց խենթացածները» ներկայացման նախապատրաստական աշխատանքները, որը Պարոնյան թատրոնում կբեմադրի Գոհարինե Տրդատյանը:

«Ավե, Մարիան» կներկայացվի Կիևում

ԵՐԵՎԱՆ, 14 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Փետրվարի 21-22-ը Կիևի Լեսյա Ուկրաինկայի անվան ակադեմիական թատրոնում կներկայացվի «Ավե, Մարիա» երաժշտական միստերիան, որը թատերական միությունների միջազգային համադաշնության (Մոսկվա), ՀՀ մշակույթի, երիտասարդության հարցերի և սպորտի նախարարության, Հայաստանի թատերական գործիչների միության համատեղ աշխատանքն է: Նրա բեմադրությունն իրականացվել է անցյալ տարի Երևանում, հայ և ռուս արվեստագետների մասնակցությամբ:

«Ավե, Մարիան» Բախի, Շուբերտի, Սվիրիդովի, Կոմիտասի, Պերգոլեզիի երաժշտության թեմաներով ստեղծված պարային պլաստիկայի և երգեցողության միաձուլում է, որը բեմադրել է Ստանիսլավսկու անվան թատրոնի գեղարվեստական ղեկավար Վահե Շահվերդյանը (պարուսույց Նորայր Մեհրաբյան, նկարիչ Եվգենի Սաֆոնով): Գլխավոր դերերում հանդես են գալիս մոսկվացի արտիստներ Իրինա Մազայկինը, Միխայիլ Լավրովը:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՄԱՐԶԱԿԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ

Հինավուրց ու նորօրյա խաղը՝ նարդին

Նարդին շատ հին պատմություն ունի: Բավականին տարածված է եղել արաբական երկրներում, Հնդկաստանում, Իրանում, Կովկասում, Անդրկովկասում... Նարդու տարբեր խաղաձևեր վաղուց ի վեր հայտնի են եղել նաև Հայաստանում: Հատկապես 20-րդ դարում նարդին մեծ տարածում գտավ աշխարհի շատ երկրներում, և բնական էր, երբ 1975-ին կազմակերպվեց մարզաձևի համաշխարհային ֆեդերացիա: Որոշվեց աշխարհի առաջնություններ, միջազգային մրցումներ անցկացնել միայն «կարճ» խաղաձևից «դափի»-ի կանոնով (նշենք, որ բոլորիս քաջ հայտնի խաղը, «դափի»-ի շնորհիվ, արտակարգ սուր, դինամիկ բնույթ է ստանում): Հաջորդ տարի Մոնտե-Կառլոյում անցկացվեց «դափի»-ի (անգլերեն backgammon) աշխարհի առաջին անհատական-թիմային առաջնություն: Եվ այժմ ամեն տարի Մոնակոյում են անցկացվում նման մրցումներ (այս երկիրը գնել է 50 տարի աշխարհի առաջնություններ անցկացնելու իրավունքը): 1992-ին Վենետիկում առաջին անգամ կայացավ Համաշխարհային օլիմպիադան, 96-ին՝ երկրորդը: 1991-ին, Վլադիմիր Պառավյանի նախաձեռնությամբ, ստեղծվեց նարդու Հայաստանի ազգային ֆեդերացիան, որը շուտով անդամագրվեց համաշխարհային ֆեդերացիային: Անցկացվեցին «դափի» և «երկար» խաղաձևերի հանրապետական առաջնություններ և գավաթի մրցումներ: Սկիզբը հաջող էր, բայց... Գործը քիչ ստացավ, աշխուժացավ, երբ 1994-ին ազգային ֆեդերացիայում փոխվեց նախագահության կազմը: Նոր նախագահ ընտրվեց «Կաթ» միավորման գլխավոր տնօրեն Սմբատ Տոնոյանը, որը մարզաձևի մեծ սիրահար է, գործի հմուտ կազմակերպիչ: Եվ հաջողությունները առկա են: Ինչպիսի՞ն է նարդու վիճակը մեզանում, ի՞նչ անելիքներ կան, ի՞նչ մրցումների են մասնակցել մեր հանրապետության ներկայացուցիչները, և ի՞նչ մրցաշարերի կմասնակցեն նրանք. այս մասին խնդրեցինք պատմել ազգային ֆեդերացիայի փոխնախագահ Մկրտիչ Հովհաննիսյանին:

Նարդին իրոք շատ տարածված է աշխարհում: Ստեղծվել է խաղի նշագրություն, տարբեր լեզուներով լույս են տեսնում գրքեր ու ամսագրեր: Միջազգային մրցաշարերում տեղ են տալիս ԱՄՆ, Անգլիայի, Ֆրանսիայի, Իտալիայի, Բրազիլիայի, Ճապոնիայի, Իսրայելի ներկայացուցիչները: Մենք ցանկանում ենք տեղ գրավել ուժեղագույնների շարքում: Դրա համար կան նախադրյալներ, բայց և՝ կան խնդիրներ: Սակայն ամեն ինչի մասին՝ հերթականությամբ:

Վեց տարվա ընթացքում (1991-96 թթ.) հանրապետական հինգ առաջնություն է անցկացվել: Կազմակերպվել են գավաթի խաղարկության մրցումներ, այլ մրցաշարեր: Այդ մրցումներին մեծ թվով մարզիկներ են մասնակցել, և բոլորս համոզված ենք, որ նարդին մեզանում տարածված, սիրված մարզաձև է: Լավ խաղացողներ կան ինչպես Երևանում, այնպես էլ Գյումրիում, Վանաձորում, Սիսիանում, Էջմիածնում, Կապանում...

Վերջապես լուծվեց մի կարևոր հարց. անցյալ տարվանից ունենք հանրապետական ակումբ, որտեղ էլ մրցումներ ենք անցկացնում: Այն գտնվում է Շենգավիթի շրջանի համբախմբության շենքում (Բագրատունյաց 41): Հրավիրում ենք բոլոր ցանկացողներին. այստեղ մեր մարզիչները կարող են գործնական օգնություն ցույց տալ նրանց:

Որ մեր ներկայացուցիչները կարող են արժանի մրցակիցներ լինել ուժեղներին, ցույց տվեցին միջազգային մրցումները: 1995 թ. առաջին անգամ մասնակցեցինք աշխարհի առաջնությանը: Ասեմ, որ և աշխարհի առաջնությունը, և մյուս միջազգային մրցումներն անցկացվում են երեք խմբով՝ արհեստավարժներ, վարպետներ, սկսնակներ: Ցանկացած ոք կարող է մասնակցել ցանկացած խմբի մրցաշարին, շատերի, այդ թվում նաև մեզ համար, հարցը մուտքավճարն է: Մեր նարդիստները չեն կարող իրենց թույլ տալ մասնակցելու արհեստավարժների խմբի մրցումներին, որտեղ մեծ գումար պետք է մուծել: Մերոնցից շատերը դժվարանում են նաև վարպետների մրցաշարում հանդես գալ: Այդուհանդերձ, մեր «բեմբլը» հաջող էր. Հայաստանի տասը ներկայացուցիչներից երկուսը 6-րդ տեղեր գրավեցին հիմնական մրցաշարերում, մեկը՝ վարպետների, մյուսը՝ սկսնակների խմբում: Իսկ սկսնակների «վերջին հույս» մրցաշարում հաջողության հասան Լևոն Քամալյանն ու Գրիգոր Պողոսյանը, որոնք գավաթների արժանացան՝ համապատասխանաբար գրավելով երկրորդ և երրորդ տեղերը: Մեծ հաջողության հասանք թիմային առաջնությունում. մեր եռյակը 48 թիմերի պայքարում գրավեց 6-րդ պատվավոր տեղը: Հետաքրքիր մի փաստ. Մոնակոյի իշխան Ալբերտի հանդիսավոր ընդունելության ժամանակ Համաշխարհային ֆեդերացիայի նախագահ իտալացի Վիոլան հատուկ նշեց մեր ներկայացուցիչներին՝ ասելով, որ ծանր պայմաններում գտնվող հայ նարդիստները հնարավորություն են գտել տասը հոգով հանդես գալու առաջնությունում և բավականին հաջող խաղ են ցուցադրում:

Անցյալ տարի ևս մասնակցեցինք աշխարհի հերթական առաջնությանը: Այս անգամ էլ հաջողություններ ունեցանք. վարպետների խմբում երկուսը՝ Վազգեն Մաթևոսյանը և Արթուր Մուրադյանը երրորդ տեղերը գրավեցին, մեկը՝ հիմնական, մյուսը՝ «հույս» մրցաշարում: Իսկ սկսնակների հիմնական մրցաշարի եզրափակիչը հայաստանյան էր. ախուրյանցի Քաջիկ Գասպարյանին հաջողվեց առավելության հասնել հանրապետության նախկին չեմպիոններից մեկի՝ Նորայր Քալանթարյանի նկատմամբ և նվաճել հաղթողի կոչումը:

Երկու անգամ՝ 1996-ի և 1997-ի հունվարին մասնակցել ենք Ստամբուլի ավանդական միջազգային մրցումներին: Անցյալ տարի մեր նարդիստներից երեքը՝ Կարեն Կարապետյանը, Լևոն Քամալյանը և Ռուբեն Մարտիրոսյանը երրորդ տեղեր են գրավել սկսնակների խմբում՝ համապատասխանաբար հիմնական, «հույս» և «վերջին հույս» մրցաշարերում: Վերջին մրցումների սկսնակների խմբում հիմնական մրցաշարում Քաջիկ Գասպարյանը գրավեց երկրորդ տեղը, իսկ «հույս»-ում Լևոն Քամալյանը երրորդն էր: (Ավելացնեմ, որ վերջինս հաջող է հանդես եկել նաև օլիմպիադա-92-ում): Հետաքրքիր է, որ այս մրցումների ընթացքում մեր նարդիստներ Արթուր Մուրադյանը, Զորիկ Մանուկյանը, Գագիկ Ասոյանը հաղթանակներ են տարել աշխարհի նախկին չեմպիոններ Ռիխյամսի (ԱՄՆ), Մալբուրգի (Գերմանիա) նկատմամբ:

Այո, մեր հանրապետության ներկայացուցիչները կարող են հաջող հանդես գալ ամենատարբեր մակարդակի մրցումներում: Գիտենք նաև, որ դեռ շատ բան ունենք սովորելու, անբավարար է տեսության իմացությունը: Դեռ զգացնել է տալիս նաև փորձի պակասը:

Խնդիրներ ունենք, սակայն դրանցից ամենագլխավորը ֆինանսականն է: Մրցումների մեկնելու, մուտքավճար մուծելու համար զգալի գումարներ են պետք: Մեր նարդիստներից մեկ-երկուսը հովանավորներ ունեն, մի քանիսը այս կամ այն կերպ միջոցներ գտնում են. իսկ մյուսնե՞րը: Ունենք մի խումբ ուժեղ խաղացողներ, որոնք այդպես էլ մրցումների մեկնել չեն կարողանում: Այնպես որ, հովանավորների կարիք ենք զգում, և ֆեդերացիան, և առանձին խաղացողներ: Նշեցի, որ 95-ին աշխարհի առաջնությունում մեր թիմը գրավեց 6-րդ տեղը, իսկ 96-ին... թիմային մրցումներից հրաժարվեցինք մուտքավճարի պատճառով: Ֆինանսական այդ նույն պատճառով չմասնակցեցինք նաև համաշխարհային օլիմպիադային: Օգտվելով առիթից՝ հանրապետության գործարարներին կոչ եմ անում համագործակցել մեզ հետ: Վստահ եմ, որ դա օգուտ կբերի բոլորիս:

Այժմ նախապատրաստվում ենք աշխարհի 22-րդ առաջնությանը, որը կանցկացվի հուլիս ամսին: Հայաստանի թիմի կազմը որոշելու համար նախատեսել ենք ընտրական մրցաշարեր (թվով 10), որոնցում հաջող հանդես եկած մասնակիցները այնուհետև կխաղան եզրափակիչում: Մրցաշարերից առաջինը կանցկացվի փետրվարի 15-16-ին, մեր ակումբում: Այնպես որ, հրավիրում ենք մասնակցել բոլոր ցանկացողներին: Ավելացնեմ, որ մրցաշարի մուտքավճար պետք է մուծել:

Որոշել ենք նաև, առաջին անգամ, մայիս-հունիս ամիսներին հանրապետության թիմային առաջնություն անցկացնել: Այս տարի կանցկացվեն նաև Հայաստանի առաջնություններ, գավաթի մրցումներ:

ՌՈՒԶԱՆ ԱՎԱԳՅԱՆ

ՇԱԽՄԱՏ

Վլադիմիր Հակոբյանի գեղեցիկ հաղթանակը

Իտալիայում անցկացվող գրոսմայստերական խոշոր մրցաշարի հինգերորդ տուրում Հայաստանի չեմպիոն Վլադիմիր Հակոբյանը սուր կոմբինացիոն ոճով, գեղեցիկ զոհաբերություններով պարտության մատնեց Իսպանիայի ներկայացուցիչ Միգել Իլեսկասին: Խաղի ավարտից հետո բազմափորձ Վիկտոր Կորչնոյը հայ շախմատիստի խաղն անվանեց «փայլուն» և ավելացրեց, որ սա մրցաշարի ամենատպավորիչ պարտիաներից մեկն էր:

Նոր հաղթանակ տարավ առաջատար Լոթյեն, որը խաղում էր Լեկոյի հետ: Բելյավսկին պարտության մատնեց Թիմանին, Այմաշին՝ Յուսուպովին: Հաշտությամբ կնքեցին Անդերսոնն ու Բարեևը, Խալիֆմանն ու Կորչնոյը:

Աղյուսակը 4 միավորով շարունակում է գլխավորել ֆրանսիացի Ժոել Լոթյեն: 3,5 միավոր ունի Սլովենիայի ներկայացուցիչ Ալեքսանդր Բելյավսկին: Վլադիմիր Հակոբյանը 3 միավորով ռուսաստանցի Ալեքսանդր Խալիֆմանի և շվեդ Ուլֆ Անդերսոնի հետ բաժանում է 3-5-րդ տեղերը:

Հանգստյան օրվանից հետո վեցերորդ տուրում Հակոբյանը սևերով կհանդիպի Բարեևի հետ:

Գ. Հ.

Կասպարովն առաջին պարտությունը կրեց

Ռուսաստանցի Վլադիմիր Կրամնիկը միանձնյա առաջատար դարձավ Լինարեսում անցկացվող շախմատի գերմրցաշարում: 8-րդ տուրում սևերով գրոսմայստերը ոչ-ոքի խաղաց «իսպանացի» Ալեքսեյ Շիրովի հետ: Արհեստավարժ շախմատային ասոցիացիայի վարկածով աշխարհի չեմպիոն Գարի Կասպարովը մրցաշարում առաջին պարտությունը կրեց, զիջելով ուկրաինացի Վասիլի Իվանչուկին: Այսպիսով, առայժմ 6 միավորով առջևում Կրամնիկն է: Կես միավոր պակաս ունի Կասպարովը: Երրորդ տեղում է անգլիացի Մայքլ Ադամսը, որը վաստակել է 5 միավոր:

Անգլիացիները գոհ մնացին Արթուր Պետրոսյանից, բայց...

ԵՐԵՎԱՆ, 14 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Գյումրիի «Շիրակի» և ՀՀ ֆուտբոլի հավաքականի առաջատար խաղացող, 1996 թ. ՀՀ լավագույն ֆուտբոլիստ Արթուր Պետրոսյանը օրերս վերադարձավ Անգլիայից, որտեղ փորձնական խաղեր անցկացրեց Լոնդոնի հանրահայտ «Արսենալ» ակումբի կազմում:

ՀՀ ֆուտբոլի ֆեդերացիայի նախագահ Արմեն Սարգսյանն ասաց, որ Ա. Պետրոսյանը լավ տպավորություն է թողել անգլիացիների վրա, որոնք գովել են նրա խաղը՝ ափսոսանքով նշելով, որ իրենք հսակ կիսապաշտպանի կարիք ունեն, իսկ Արթուրն ավելի շատ հարձակողական ոճի կիսապաշտպան է: Բոլոր դեպքերում «Արսենալի» ուշադրությունը ինքնին արդեն շատ կարևոր է, և հայկական ֆուտբոլի հանդեպ ֆուտբոլային Եվրոպայի հետաքրքրությունն ավելի կմեծանա:

Սա առաջին դեպքն է, երբ նման կարգի եվրոպական ակումբը հետաքրքրություն ցուցաբերեց հայ ֆուտբոլիստի նկատմամբ:

Հուշամրցաշարը կանցկացվի երրորդ անգամ

Վաղը Արմավիրում կմեկնարկի հայկական ֆուտբոլի երախտավոր Ռուդոլֆ Միքայելյանի 3-րդ հուշամրցաշարը: Մրցապայքարի դուրս կգան 8 թիմեր, այդ թվում և հանրապետության չեմպիոն Երևանի «Փյունիկը»: Թիմերը բաժանվել են երկու ենթախմբի: Առաջինում հանդես կգան ՀԱՄ-ն, «Վանը», «Նաիրին» և «Փյունիկը»:

Երկրորդ ենթախմբում ուժերը կչափեն Աբովյանի «Կոտայքը», Արարատի «Ցեմենտը», Աշտարակի «Դվինը» և «Ղարաբաղը»: Խմբերում առաջին տեղերը գրաված թիմերը գլխավոր մրցանակը կվիճարկեն եզրափակիչում, իսկ երկրորդ նվաճած ակումբները ուժերը կչափեն երրորդ տեղի համար մրցախաղում: Ավելորդ չէ նշել, որ հուշամրցաշարի մրցանակային հիմնադրամը կազմում է մոտ 250 հազար դրամ, որի 20 տոկոսը բաժին կհասնի հաղթողին:

Արհեստավարժները սահադաշտ դուրս կգան Ճապոնիայում

Հոկեյի ազգային լիգայի (NHL) ղեկավարությունը ծրագրում է հաջորդ մրցաշրջանը սկսել Հյուսիսային Ամերիկայի սահմաններից դուրս, մասնավորապես, Ճապոնիայի մայրաքաղաք Տոկիոյում, ուր, ըստ ժամանակացույցի, պետք է անցկացվեն երկու մրցախաղեր: Այս մասին հայտնում է «Կիոդո Ցուշին» գործակալությունը, հղում կատարելով լիգայի ներկայացուցիչներին: Ընտրությունն ընկել է «Անահայմի» և «Վանկուվերի» վրա, որոնք հոկտեմբերի 4-ին և 5-ին կհանդիպեն Տոկիոյի ազգային գիմնազիայի «Յոյոգի» պալատում: Այս երկու մրցախաղերը յուրօրինակ փորձ կհանդիսանան Նագանոյի ձմեռային օլիմպիական խաղերի (1998 թ. փետրվար) հոկեյի մրցաշարից առաջ, որին առաջին անգամ կմասնակցեն NHL-ի արհեստավարժները: Լիգայում նաև հուսով են, որ հանդիպումները կնպաստեն Ճապոնիայում [illegible] NHL-ի [illegible] ներկայացուցիչները արդեն այցելել են Նագանո և ծանոթացել «Բիգ Հեթ» մրցադաշտին, որը կհյուրընկալի օլիմպիական հանդիպումները,

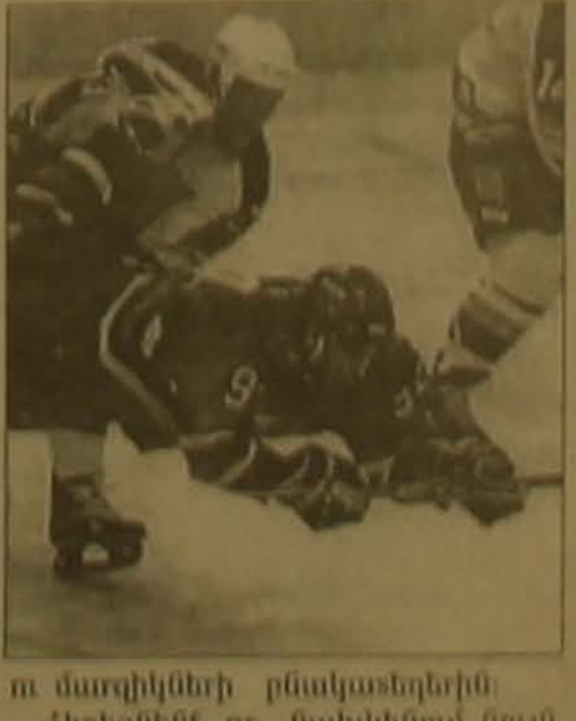

ու մարզիկների բնակատեղերին:

Հիշեցնենք, որ նախկինում նույն ճանապարհով էին գնացել NHL-ի հարևանները: Բասկետբոլի ազգային [illegible] (NBA) արդեն երկրորդ անընդմեջ մրցաշրջանն է բացում ծագող արևի երկրում, իսկ բեյսբոլի հանրահայտ և ֆուտբոլի ազգային լիգաները այստեղ ցուցադրական մրցախաղեր են կազմակերպում:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ուժեղագույնները շարունակում են պայքարը

Թենիսի համաշխարհային շարքի մրցումներից Դուբայի գավաթի խաղարկությունում գերմանացի Բորիս Բեքերը հաղթեց ավստրալիացի Սանդոն Ստոլլին 7-6, 6-1: Քառորդ եզրափակիչում նրան ավելի լուրջ մրցակից է բաժին հասել՝ խորվաթ Գորան Իվանիշևիչը: Ամերիկացի Ջիմ Կուրյեն 6-2, 6-3 հաշվով առավելության հասավ իսպանացի Ալբերտ Կոստայի նկատմամբ և հաջորդ փուլում ուժերը կչափի հարավաֆրիկացի Ուեյն Ֆերեյրայի հետ:

Ամազոնուհիները հավաքվել են Բրազիլիայում

Լողափնյա վոլեյբոլի աշխարհի առաջնությունը կանանց թիմերի միջև մեկնարկեց Ռիո-դե Ժանեյրոյի հանրահայտ Կոպակաբանա լողափում: Հատուկ այս առիթի համար այստեղ վոլեյբոլի մարզադաշտ է կառուցվել, որը ընդգրկում է մինչև 7 հազար հանդիսատես: Մրցաշարին մասնակցում են 12 երկրների 29 զույգեր: Դրանցից 8-ը ներկայացնում են Բրազիլիան: Հավանաբար, հենց առաջնության կազմակերպիչները կլինեն մրցանակակիրներ, ինչպես դա եղավ Ատլանտայի օլիմպիադայում, որտեղ նրանք նվաճեցին ոսկե և արծաթե մեդալները:

Սավոնը պարտություն կրեց երիտասարդից

Կուբայի բռնցքամարտի առաջնությունում անակնկալ պարտություն կրեց ծանր քաշային, աշխարհի հնգակի և օլիմպիական կրկնակի չեմպիոն Ֆելիքս Սավոնը: Օլգինի քաղաքում անցկացված ստուգատեսում չորրորդ ռաունդի ավարտից 24 վայրկյան առաջ (մրցավարները անցկացվում [illegible] էին նոր մրցակարգով 5 ռաունդ, 2-ական [illegible] րոպե) հայտնի բռնցքամարտիկը հաղթվեց [illegible] Ալեքսիս [illegible] կողմից:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Օրվա հետքով

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Նավթի եւ գազի հետազոտման աշխատանքները շուտով կսկսվեն

Պլասի «Օյլգրամ նյուզ» տեղեկատուն, որի խմբագիրն է Օննիկ Մառաշյանը, հաղորդում է, որ նավթի եւ գազի հետազոտման աշխատանքները շուտով սկսվելու են Հայաստանում Տեխասում գործող անկախ մի ընկերության կողմից: Այս մասին է գրել «Արմինյըն միրըր սփեքթեյթըր» շաբաթաթերթն իր փետրվարի 8-ի համարում, ավելացնելով, որ համաձայնությունն այդ առնչությամբ ստորագրվել է վերջերս Երեւանում Դալլասի Ռանդ-Պոլսոն հետազոտական ընկերության եւ էներգետիկայի փոխնախարար Կարեն Գալուստյանի միջեւ:

Ռանդ-Պոլսոն ֆիրման, որը շահագործումներ ունի Տեխասում, Միչիգանում, Մեքսիկայում եւ Չինաստանում, Երեւանի արեւմտյան գտնվող վայրերում սեյսմիկ աշխատանքներն սկսելու համար այժմ նյութական հանգամանքներ է կատարում:

Հայ-ամերիկյան համատեղ նավթային ընկերությունը, որն անցյալ տարի էր կազմվել, նախնական հետազոտական աշխատանքների համար հատկացրել է տասը միլիոն դոլար: Ըստ Գալուստյանի, որի խոսքերով համաձայնությունը ամենախոշոր ներդրումներից մեկն է Հայաստանում Խորհրդային Միության փլուզումից հետո, հորատման աշխատանքները կսկսվեն անմիջապես Արմավիրի շրջանում սեյսմիկ հետազոտությունների ավարտից հետո:

«Օյլգրամ նյուզը» նշել է, որ նման աշխատանքներ առաջին անգամ են կատարվելու Հայաստանում, որն անկախությունից հետո իր վրա պարտադրված շրջափակումը հաղթահարելու նպատակով փորձում է վառելանյութի ներքին աղբյուրներ գտնել:

Խորհրդային շրջանում, ԱՄՆ-ի պետքարտուղարության միջազգային զարգացման գործակալությունը եւ Կալիֆոռնիայի էներգետիկայի հանձնաժողովը մի քանի անգամ ուսումնասիրություններ էին կատարել պարզելու Հայաստանի տարածքում նավթի եւ գազի առկայության հնարավորությունները, բայց անհրաժեշտ ֆինանսավորում չլինելու պատճառով աշխատանքները կանգ էին առել: Անցյալ տարի եվրամիության տնտեսական հանձնաժողովի միջնորդությամբ անգլիական մի ընկերություն անցկացրեց մի այլ ուսումնասիրություն, որի արդյունքում նշվեց, որ առաջիկայում անհրաժեշտ է կատարել լրացուցիչ հետազոտական աշխատանքներ:

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

3 սենյականոց բնակարան, ավտոտնակով, Վրացական փողոցում:

Հեռ. 25-11-87, 58-18-41

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ս. թ. փետրվարի 20-27-ը ՀՀ ԱՆ դերմատոլոգիայի, մանկաբարձության եւ գինեկոլոգիայի կենտրոնում (նախկին հանրապետական ծննդատուն) աշխատելու են Ֆրանսիայից ժամանած առաջատար մասնագետներ, որոնք կկատարեն էնդոսկոպիկ (լապարոսկոպիկ) միջամտություններ անպտղության դեպքում:

Ցանկացողները դիմեն հետեւյալ հասցեով՝ Աջափնյակ, Մարգարյան 6, հեռ. 34-18-83

«ԱրմենՏել»-ը հայտարարում է ...

«Երեւանի հեռախոսային ցանց» ՊՁ-ի հեռախոսային կայանների ֆիզիկական մաշվածության, ազատ համարների բացակայության և անգամ ռեզերվային համարների սպառման պատճառով, ստիպված է ժամանակավոր դադարեցնել նոր հեռախոսահամարների տրամադրումը և տեղադրումը Երևան քաղաքի գրեթե բոլոր շրջաններում:

Ինչպես բազմիցս նշվել է, ՀՀ Կապի նախարարության և ԱՄՆ-ի «Տրանս-Վորլդ Տելեկոմ» ընկերության միջև ստեղծվել և գործում է Հայաստանի հեռախոսային կապի օպերատոր հանդիսացող «ԱրմենՏել» համատեղ ձեռնարկությունը: «ԱրմենՏել»-ը ծավալել է Երևանի հեռախոսային ցանցի վերակառուցման, վերազինման և արդիականացման աշխատանքները, որոնց արդյունքում կբարելավվի հեռախոսակապի որակը, կավելանա բաժանորդային հեռախոսահամարների քանակը և մատուցվող հեռախոսակապի տեսականին: Ավարտին են մոտենում վերակառուցման առաջին փուլի աշխատանքները: 52, 56, 58, 44 և 45 հեռախոսային կայաններում ավարտվել են «Siemens» ֆիրմայի արտադրության ժամանակակից թվային կայանների տեղակայման և մոնտաժման աշխատանքները: Շուտով կսկսվեն հին կայանների հեռախոսային գծերի փոխանջատումը նոր կայաններին: Երևան քաղաքի մնացած բոլոր հեռախոսային կայանների վերակառուցումը կկատարվի երեք տարվա ընթացքում: Վերակառուցման ընթացքի և աշխատանքների ավարտման գրաֆիկների մասին «ԱրմենՏել»-ը պարբերաբար կտեղեկացնի հասարակայնությանը:

Վերոհիշյալ վերակառուցման աշխատանքները արդյունավետ փարգացնելու, նոր հեռախոսահամարի իրական պահանջարկը որոշելու նպատակով «ԱրմենՏել»-ը անցկացնում է նոր հեռախոսահամարներ տրամադրելու դիմումների ընդունման և հաշվառման գործընթացը: Դիմումների ձևերը կարող եք ստանալ և լրացնել (անձնագիրը պարտադիր է) Երևանի հեռախոսային ցանցի ԱՀԿ-ների բաժանորդների սպասարկման համապատասխան բաժիններում ժամը 9:00 - 16:30, ընդմիջում 12:00 - 13:00:

Հասցեները

- Բաժանորդների սպասարկման կենտրոնական բաժին Չարենցի 76, Երևան
- 55 / 57 ԱՀԿ բաժանորդների սպասարկման բաժին, Չարենցի 76, Երևան
- 22 / 26 / 27 ԱՀԿ բաժանորդների սպասարկման բաժին, Գյուլբենկյան 26, Երևան
- 24 / 25 / 28 ԱՀԿ բաժանորդների սպասարկման բաժին, Թաքայան 29 (էլ. ցանցի հարևանությամբ)
- 61 / 62 ԱՀԿ բաժանորդների սպասարկման բաժին, Անառյան 1նրբ. փող. N6, Երևան
- 45 / 47 / 47ա ԱՀԿ բաժանորդների սպասարկման բաժին, Նոր-Արեշ 5-րդ փող., 20 շենք, Երևան
- 52 / 53 / 56 / 58 ԱՀԿ բաժանորդների սպասարկման բաժին, Նալբանդյան 28, Երևան
- 34 / 35 / 39 ԱՀԿ բաժանորդների սպասարկման բաժին, Բաշինջաղյան 177, Երևան
- 42 / 44 / 46 / 48 ԱՀԿ բաժանորդների սպասարկման բաժին, Հ. Հովսեփյան N 15, Երևան
- 72 / 73 / 74 / 77 ԱՀԿ բաժանորդների սպասարկման բաժին, Օձանովի փող., Կարավ Արևմտյան թաղամաս (Ինքնաշխնանի մոտ), Երևան
- 63 / 64 / 65 ԱՀԿ բաժանորդների սպասարկման բաժին, Լ. Ստեփանյանի 1, Նորքի 2-րդ զանգված

«ԱրմենՏել» ՀՁ
ԵՀՑ Բաժանորդների սպասարկման տնօրինություն

Դ Ի Մ Ո Ւ Մ No

Հեռախոսի տեղադրման վերաբերյալ

Դիմող __________________
/Անուն, Ազգանուն/

Հասցե __________________

Անձնագիր __________________
/Սերիա, համար/

« ___ » ________ 1997թ. __________
/Դիմողի ստորագրությունը/

Ա Ս Տ Ա Ց Ա Կ Ա Ն

Դիմումի No ____ « ___ » ________ 1997թ.

ԵՀՑ Բաժանորդների սպասարկման տնօրինություն

«ԱՅԱՔՍ»

ՖԻՐՄԱՆ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒՄ Է ՁԵԶ ՀԱՄԱՐ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԵԼ

Ամեն երկուշաբթի տուրիստական ուղեւորություն

ՀԱԼԵՊ-ԲԵՅՐՈՒԹ

հաճելի ճամփորդություն,

շահավետ առեւտուր արեւելյան հարուստ շուկայում

Երկու շաբաթը մեկ անգամ կանոնավոր ուղիղ չվերթ

ԵՐԵՎԱՆ-ԼԱՌՆԱԿԱ (ԿԻՊՐՈՍ)

Հրաշալի Միջերկրական ծովափ

Բարձրակարգ հյուրանոցներ բոլոր հարմարություններով

Մարտի 22-ից 28-ը տուրիստական ուղեւորություն

Ավստրիայի մայրաքաղաք ՎԻԵՆՆԱ

**** հյուրանոց, սնունդը՝ օրը 2 անգամ,

հարուստ էքսկուրսիոն ծրագիր

ԵՐԵՎԱՆ, ՊՈՒՇԿԻՆԻ Փ. 43/ա ՀԵՌ. 538845, 531573

«ՄԱՐԳԱՐԱՊԱՏ» ՍՊԸ

առաջարկում է ձեզ 7, 14 եւ 21 օրվա շրջագայություն

ԲԵՅՐՈՒԹ

Կազմակերպում է այցելություններ Լիբանանի տեսարժան վայրերը եւ հաճելի ժամանց:

Ուղեգրի արժեքը 400 դոլարին համարժեք դրամ:

Դիմել «Էրեբունի» հյուրանոց, II մասնաշենք, 327 սենյակ:

Հեռ. 56-05-82

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

Առանձնատուն, 80 քառ. մ նկուղ-ավտոտնակով եւ երկու բնակելի հարկով (առանց ներքին հարդարանքի), «Ջվարթնոց» կինոթատրոնի մոտակայքում (Մոնումենտ): Կա նաեւ մրգատու ծառերով փոքրիկ այգի:

Զանգահարել՝ 27 22 57 ժամը 10-16, 58 33 26 ժամը 18-23

Լոտոհոլ

վիճակախաղի 07 խաղարկության արդյունքները ըստ տարբերակների

1	2	3	4	5
26	26	32	3	3

«ԼՈՏՈՀՈԼԸ» ՀՐԱՎԻՐՈՒՄ Է ՁԵԶ

Լենինգրադյան 48, սպորտլոտոյի կրպակներ, Հեռ. 39-11-23, 39-14-81

«ԲՐԱԲԻՈՆ ՖԼՈՐԱ ՍԵՐՎԻՍ»

ֆիրման հրավիրում է աշխատանքի.

- սրահի աշխատողների՝ բարետես, 20–30 տարեկան, բարձրագույն կրթությամբ, օտար լեզուների իմացությամբ,
- ադմինիստրատիվ աշխատողների՝ 25–35 տարեկան, բարձրագույն կրթությամբ, համակարգչային գիտելիքների եւ օտար լեզուների իմացությամբ:

Դիմել՝ Աբովյան 11

«ՍՓՅՈՒՌ» ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ – ԱՆՎՃԱՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ ԳՈՐԾՈՂ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ... ՄԱՍԻՆ ՀԵՌԱԽՈՍՈՎ 589167, 581351

«Հայաստան» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23, Արշակունյաց 2 ... Պատվեր 69149 ... Տպաքանակը 3000 ... 14 02 1997 Գինը 100 դրամ

digitised by A.R.A.R.@